

Magyar Cserkész

KÁNTOR FEL

XXII. ÉVF. 10. SZÁM

ÁRA 30 FILL.

1946. FEBRUÁR 1.

MAGYAR CSERKÉSZ

XXII. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJ: egy évre 6 pengő. Cserkészeknek, leventéknek, tanulóknak egy évre 3 pengő

SZERKESZTI:

DR. SZTRILICH PÁL

1941. FEBRUÁR 1.

MEGJÉLENIK A HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN
CSEKKSZÁMLA: 31.428

Jótett-hét

„Aki engem ajándékkal akar meglepni,
az végezzen el egy jótettet.“
(Bi-Pi mondása.)

A magyar cserkészmozgalom különleges módon gyászolja a cserkészmozgalom alapítójának, lord Baden Powellnak halálát. Országos jótett-hetet rendezünk. Szemünk előtt lebeg az Irás szava: „Cselekedeteikből ismeritek meg őket.“ Méltó hozzánk és méltó a nagy alapítóhoz. Ne a fekete szín, a bánat, hanem a jó cselekedet legyen az emléke.

Február első hete a magyar cserkészek jótett-hete! Minél szebb, jobb, értékesebb jótettet végezni — ez legyen a cél. Alkalmom most különösképpen sok van. Gondoljatok az erdélyi menekültekre és a háborús takarékosági intézkedésekre.

És legfőképpen gondoljatok a jó, öreg Bi-Pi mondására: „Aki engem ajándékkal akar meglepni, az végezzen el egy jótettet.“

Ruszin táj

A mesében térdig jártam
A fehér hegyek tetején
Vagy a lejtőn, ahol nyáron
Mesefüvet rág a tehén.

Most a mesebeli télnek
Csillogása ragyog körül,
Nincs itt most fagy, nincs dermedés:
Az egész táj kacag, örül.

Mese tél...
Mit mesél?
Mese táj...
Miye fáj?

Zuzmaragyémánt az ágon,
Ég s hegy hava összeolvad.
Kínkes, díszes csudavilág!...
Az idő áll, nem lesz holnap...

Fehér, békés hegyek, völgyek,
A hó alatt mély rengeteg...
Fagyott patak lóg a lejtőn:
Mesevilág!... Szívem remeg.

Mese tél...
Mit mesél?
Mese táj...
Miye fáj?

A Pietrosz palotája
Megállott a kacsalábon.
De az ezüst termekben most
Mégis nagy a dinomdánom.

A Hoverla jegeibe
Befagyott a manók lába.
Rekedésig kiabálnak
Segítségért. Mindhiába.

Mese tél...
Mit mesél?
Mese táj...
Miye fáj?

A jákról hull a gyémánt s az
Égből fehér öröm szálldos.
Bódít a fénylő messzeség...
Szívem szép álmokra álmos...

Mese tél...
Mit mesél?
Mese táj...
Miye fáj?

Most a Dumenra pillantok.
Ember! Ember!... S ennek láttán
Gond csurran a szívem kútján...
Vaszil jó a havak hátán...

Tán tízéves, piszkos, rongyos
Ruszin gyerek. A bocskora
Feslett. Sokszor meg is fázik.
Hátán a vihar ostora.

Ott fenn lakik a bérc alatt,
Tizen élnek fábódében
Rossz puliszkán és piszkosan
És pálinkán... Most összeroggyan

Végképpen a Hoverla csudás
Palotája. Elszabadul
Minden manó, minden gonosz...
És a vihar dühöng vadul...

Szörnyű tél...
Nem mesél!
Ruszin táj...
Nagyon fáj!

Rutén gyerekek.

Mindszenti Szvoboda Béla

idő, amikor tovább indulunk Szatmárnémeti felé. Az út itt már elég jó. Újra a régi sebességgel robogunk. Este nyolc óra előtt 5 perccel érkezünk meg. Nyolcra jelentettük be magunkat táviratilag. A főpostán átvesszük a címünkre érkezett táviratokat, leveleket és szövetségi utasításokat. 4 iskola növendékeivel tartjuk itt tábortüzünket. Az idő bizony már nagyon hidegre fordult. Újra éjfél tájban kerülünk ágyba.

1940 november 10, vasárnap

Réggel hétkor indulunk Nagykároly felé. Itt, sajnos, nem tarthatjuk meg tábortüzünket, mert zászlószenteléssel és szoborleplezéssel van elfoglalva a fiatalság. Nem baj, legközelebb majd újra eljövünk ide is, meg Székelyudvarhelyre és Székelykeresztúrra is. Délután 5-re Nagyváradon kell lennünk. Az út Debrecenen keresztül sokkal jobb, ezért inkább 24 km-rel többet megyünk, de a jó utat választjuk. Debrecenben a piarista gimnázium igazgatójánál, dr. Bátor Józsefnél látogatást teszünk és úgy megyünk tovább Nagyvárad felé. Egy pillanatra megállunk a régi határnál. „Menetrendszerű pontossággal” futunk be Nagyváradra. Sok hallgatónk van itt is. Óriási forgalmú város ez, talán a legforgalmasabb egész Észak-Erdélyben.

Kissé sáros az út.

Ezen a napon is sok, nagyon sok nagyszerű magyar fiút ismertünk meg. Fáj az ember szíve, hogy ninesen időnk hosszabb itt-tartózkodásra, mélyebb ismerkedésre. Este 8-ra újra Kolozsvárra érünk. Holnap nehéz feladat előtt állunk.

1940 november 12, kedd

Kolozsvár legelhanyagoltabb társadalmi osztályának, a tanonc- és munkásfiatalságnak szenteljük ezt a napot.

A MÁV nagyszerű tanonciskolájában kezdjük meg tábortüzünket. Egyenruhába öltözött fiúk ülnek előttünk. Nagyszerűen kézbentartott, fegyelmezett, kitűnő hangú fiatalokra bukkanunk itt. Lelkes eserkésztszít a parancsnokuk. Nagy örömmel énekelnek, mókáznak, figyelnek ezek a nagyszerű tanoncfiúk. De itt sem maradhatunk soká, — hív a kötelesség más közönség, újabb fiatalok elé. Kolozsvár Iris nevű munkástelepeire megyünk. Egy városzéli vendéglőben várnak bennünket. A terem zsúfolásig telve szegény, földhözragadt emberekkel, asszonyokkal, gyermekekkel. Ember-ember hátán, úgyszólván moccanni sem lehet, annyian vagyunk. A levegő egész párás a sok lélegzéstől, az ablakok nyitva vannak, mégis óriási a hőség. Minden ablak rogyásig tömve: létrákon, ládákon állva, az ablakokon behajolva figyelni mindenki kultúrát éhező szemmel, tanítást váró füllel a táborüzveztől. És nem tudok meghatóbb jelenetet elképzelni, mint ami most következik:

Trianoni határkő.

1940 november 11, hétfő

Korán reggel indulunk tovább. Ma kemény napunk van: Szilágysomlyón, Zilahon és Bánffyhadon kell táborüzetet tartanunk. Áramszolgáltatási zavarok is nehezítették munkánkat.

Mondjuk el a Miatyánkot! Feláll a helyéről mindenki, kormoskezü munkás, véeresruhájú hentes, poroskezü utca-seprő, agyonfaradt mosónő, kócos kölyök, rongyos ruhájú kislány, reménytelen sorsú munkanélküli, mindenben és mindenkiben csalódott ember és asszony, fiatal lány és legény. Egy pillanattig néma csend, a szemek imbolygó, szürke tekintete földre szegeződik. Tompán, fakó hangon, a lélek mélyéből bugyog elő a megfáradt, a szenvedő emberekből az Úr imája. És ezután a Himnuszt énekelik. Más valahogy a hangok zengése, az arcok vonása, a szemek tekintete, a szájak mozgása. Most hallottam igazán himnusznak a Himnuszt. Ennyi érdeklődést, lelkesedést és egyszerű, szívből jövő kedvességet sehol sem tapasztaltam, mint itt. Ezután széjjel osztjuk a „Magyar Cserkész”-t. Ma érkezett meg az új szállítmány. Mindenkinél tudunk adni egy-egy példányt. Mindenki boldogan szorongatja kezében a szép ajándékot. Azután tovább megyünk egy másik munkástelepre. Hasonló kép, még nagyobb tömeg fogad. Felejthetetlen marad ez az este, amelyen már inkább missziós, mint eserkész munkát végeztünk...

Hírverő útunk végére értünk. Hangszálaink éppen a mai nap végén mondják fel a szolgálatot: nem baj, most már nem kell annyit beszélnünk.

Nem árt, ha az ember minden munkája végén egy kis statisztikát készít, mit és mennyit dolgoztam, felhasználtam-e jól az időmet, vagy sem?

Hírverő útunk számokban:

Megtett út	1949 km
Hírverő útunk összideje	200 óra
Utazással eltöltött idő	65 óra
Előadással, táborüzettel eltöltött idő	50 óra
Szervezési munkára fordított idő	10 óra
Üzemanyag felvételezéssel eltöltött idő	5 óra
Étkezéssel eltöltött idő	12 óra
Alvással eltöltött idő	58 óra
Előadások, táborüzetek száma (15 városban)	20
Szervezési munka városban.	5
Hallgatók összlétszáma	8350 fő
Iskolák, testületek száma, amelyek előtt hírverő táborüzetet, előadást tartottunk	43

Ép annyi időnk van még, hogy átfőzzünk, 15 perc alatt megvaesorázzunk, 5 perc alatt kimenjünk a pályaudvarra, elbúcsúzzunk barátainktól és útnak induljunk munkahelyünk felé. Kettő ott maradtak Kolozsvárott: egyik munkatársunk piarista tanár, a másik református lelkész. Mi kettőn meg utazunk Budapestre szigorlatozni, illetve katonáskodni. Azzal a jóleső tudattal ülünk vonatra, hogy hírverő útunk lenyűgöző, mozgalmas, szép munka volt.

Dr. Csipkés György

Élmény a repülés minden időben, de különösen télen! Minden fehér, csak a fiúk és a fák látszanak feketének a havon. Az azúrkék égen nincs egy parányi felhő. A levegő tiszta, híg és hűvös; jólesően vágja repülés közben az ember arcát. Szépen siklanak a gépek és leszállás után hosszút csúsznak a havon. Minden csendes, csak a vezényszavakat visszhangozzák a havas hegyoldalak. Ha az ember lenéz a gépből, maga alatt látja a napsütötte havon az óriási madárkék árnyékát...

Olyan szép és olyan különleges élvezetet nyújtó dolog ez, hogy aki egyszer is megpróbálta, nem tud szabadulni a varázsa alól. Ezért is járnak ki a fiúk oly szorgalmasan a sokszor hideg és szeles téli vasárnapokon is a Hegyre: megszerették ezt az életet, amely kemény, áldozatos, de egyben nagyon szép is!

QUIDQUID LATET...

IRJA KOSZTER ATYA

(15)

I. 18.

Életem eddig legnagyobb élménye.

Repülőút a kainu hóbirodalom fölött.

Ezerötszáz bombázógép pokoli támadása viharzásában nyugodt sétatrepülés, sértetlen visszatérés.

Óránként ezerötszáz kilométeres sebesség.

Egy ember játszik minden mai fegyverrel és fittyet hány a modern haditechnika csodáinak. Mint érinthetetlen, sebezhetetlen szellem, jár a harcterek fölött.

És ezt az embert kell nekem gúzsbakötve a keleti birodalom urainak szállítanom.

Soha olyan nehéznek nem láttam feladatomat, mint ma éjszaka.

Este kilenc órakor hívott a titkár telefonja. Előálltam a nagy géppel. Sempronius és a titkár szálltak be.

— A repülőtérré!

Odakint sötétség fogadott. Ebben az órában sehonnan sem várnak gépet, a nappali repülők pedig mind haza vonultak már. A titkár bemutatta írásait a parancsnokságon s átvette a hangár kulcsát. Míg a kulccsal elsiettem, hogy kihozzam a gépet, ők az állomásépület kis dohányzószalónjába mentek fel.

Két szerelő segítségével kihoztam a gépet. Megvizsgáltuk a műszereket, ellenőriztem az üzemanyagtartályt és megállapítottam, hogy színültig tele van. Az egyik szerelő érdeklődött is csodálkozó arccal:

— Mi az, kolléga, maguk nem ürítik ki a benzintartályt, ha hangárba viszik a gépet?

— Nem. Mi sok mindent másképp csinálunk, mint általában szokták — feleltem, de magamban mérgelődtem, mert úgy láttam, hogy a titkár megint a hátam mögött manipulált s jóelőre megtöltötte a tartályokat. Ugy látszik, mégsem bízik bennem.

Amikor a dohányzó ajtajából jelentettem, hogy a gép útrakészen áll, a bőr karosszékekből három úr emelkedett fel. A harmadik... A harmadikat láttam már valahol. Villámgyorsan száguldott az emlékezetem... Templomi oszlop, mellette padban ez a férfi. Oldalán fiú és leány... Megvan! Rózsika és Lóri édesapja, a feltaláló!

A vezető fülkéjébe a titkár ült be s intésére melléje telepedtem. Megindult a motor — egetverő dübörgés, — a szerelők tisztelgésre emelik kezüket, végigfutunk a betonlapon, — emelkedünk, emelkedünk!

Ötezer méter magasság. A gép orra északnak néz. Mögöttünk elmaradnak a nagy város lámpái, eltűnnek a repülőter őrtüzei. Ötszáz kilométeres gyorsaság. A gép egyenletesen bűg. Hová megyünk?

Mögöttem Sempronius és a mérnök halkán beszélgetnek. Egyetlen szavukat sem értem.

Tíz perccel később a titkár a szeme sarkából felém sandított, aztán lenyúlt a műszerszekrény aljára és lassan előre húzott egy olyasféle fogantyút, mint az autók sebességváltója. A motor megállt, csendben utaztunk pár pillanatig. Aztán a váltót rézsutosan halfelé újra előre tolt. A gép mintha kissé meglendült volna, aztán mozdulatlanra dermedt. Ismerem ezt a mozdulatlanságot ötezer méter magasságban. Szédítő sebességgel való egyenletes haladást jelent.

Figyeltem a sebességmérőt. Nyolcszáz... ezer... ezerkétszáz... ezerötszáz. Itt megállapodott. A motor felől csak halk sziszegő hang és valami egészen csendes, dallamos bűgás hallatszik. Nesztelen motorral rohanunk észak felé, olyan sebességgel, amellyel még nem utazott ember!

Itt-ott még villant fény alattunk s elúszott hátrafelé bolondító gyorsan. Aztán teljes sötétségbe merültünk. Számításom szerint már régen túl lehetünk a havas hegy-

láncon és a pól síkság fölött járhatunk. Hosszú, nyomasztó, hallgató csend, tele feszültséggel és ígérettel. Hová megyünk?

Messze előttünk fénycsóva futott nagy félkörben. Mintha tengerparti világítótorony jelzése lenne. Villámgyorsan számoltam magamban sebességet, távolságot és összehunyorított szemmel iparkodtam a titkár előtt meg erősített eurázsiai térkép adatait leolvasni. Igen, alattunk hold gyenge fényében a tenger csillog és mi hamarosan az északi harctéren leszünk!

Egy óra alatt értünk Etelevárából a kainuk főváros fölé.

Azt az éjszakát soha nem fogom elfelejteni. Akkor kaptam először izelítőt a modern háborúból.

1500 nagyszláv bombázó támadta a kainuk földjét: fővárost, a kikötőket, az ipari centrumokat. Hol keletről, hol nyugatról jöttek mint romboló, sötét árnyak; dübörgésüktől remegett a levegő, bombáiktól rengett és füstölő lángot okádott a föld. Vadászgépek kísérték őket és folytattak idegekre menő harcot a minduntalan közejük rebbenő kainu harci gépekkel. De milyen kevesen voltak a védők!

A titkár a kis aerodyn gépet ott táncoltatta a legnagyobb forgatagban. Emelkedtünk, zuhantunk, ki-kitértünk egy felénk rohanó gép elől, majd a másiknak nyomába száguldva elkísértük, hogy végignézzük harcát egy ellenfelével. Ugy cikáztunk közöttük, mint a vadászszólyom a lomhates gémekek seregében. Többszörösen gyorsabbak voltunk náluk és hasonlíthatatlanul mozgékonyabbak. Hol mélyen lejártunk szinte a házak tetején, úgy, hogy a légvédelmi tüzérek arcvonásait is kivehettük, hol meg szédítő magasságban figyeltünk le az alattunk gomolygó kábító forgatagra. bennem egész idő alatt nem a katona élt és lélezett, hanem a gépek embere; nem a keseredett ellenfelek harcát néztem visszafojtott lélekzettel, hanem a mi kis masinánkat.

Mert Sempronius gépe csodálatos dolgokat mutatott. Nesztelen suhanással táncolt, forgott a levegőben. Nem egyenesen emelkedett merőleges irányban öt-hatezer méterre, hogy utána ötöt úgy zuhanjon lefelé, mint a hulló. Ilyenkor éles fájdalom nyilalt a fülembe s agyamba; észmeletemet vesztettem, mire a titkár kivette a gépet zuhanásból és újra előre lebbentette. Máskor megálltunk levegőben és egy helyben lebegettünk, mint a figyelő rablómasina. Nincs a gépen helikopter-berendezés! Azt hiszem, száraz mozgásával tartotta egy helyben a titkár!

Arra meg jó egyórás tánc után figyeltem csak fel, hogy a legvadabb golyózápokban járunk, gépágyúk, gépfegyverek tüze újra meg újra kopog a gép testén, mint a jégeső, a gép sebezhetetlen! Egyik mélyrepülésünk alatt mával ott robbant a szörnyű bomba közvetlenül alattunk szilánkok, kövek teleszórtak, a légnyomás érezhetően oldalt lendített, és a gép sértetlenül szállt fel újra a magasba. Irtózatos recsenés, lángoszlop csapott fel belőle s a két oldalra összeolvadva, együtt zuhant lefelé. Szörnyű érzés volt. Aztán a titkár keze alatt a mi kis madarunk egyszerre vészperdült, lerázta magáról a bombázó nagy roncs-testét s az tovahullt a mélységbe, mi sértetlenül emelkedtünk újra és folytattuk megfigyelésünket.

Az éjfelelőn jóval túl tartott a csata. Mi aztán ott maradtunk a füstfelhőbe burkolt városok övezetét és tovább rogtunk északnak, egészen a sarkkörig. Ott végre urunk vezetésére társára délnek fordította a gép orrát a titkár, aztán átadta a vezetést nekem. Ők hárman ott mögöttem a zárt fülkékben összehajolva, halkán tárgyaltak, írtak, számoltak az éjfelelőn.

nyán nyugtatva a kezemet, hosszan eltöprengtem az éjszakai élményeim.

Kétségtelen, hogy egészen ismeretlen, új erők megnyilvánulását láttam. Ezt a sebességet robbanó motor ki nem hozza. Ugy látszik, a benzinmotor és a benzintartály csak a felemelkedés, ill. leszállás percei számára, a figyelő megtevesztésére szolgál; a halkan dolgozó, óriási teljesítményű igazi motor pedig ott van elrejtve valahol a csillagmotor mögött. Bizonyos, hogy új találmány maga a motor is, amint új az erő, amely hajtja. Valami zseniális módon sűrített nap-energiáról lehet szó. El tudom képzelni, hogy egy mellényzebben elférő doboz is elég volna a ma éjszakai teljesítményhez szükséges energia elraktározására. Kétszáz-harmincmillió lóerő pillanatonként! Nincs többé lehetetlenség!

Azt is értem, hogy a nap-energia fűtötte izzó kohókban egészen más ellenállású fémek készülhetnek, mint az emberek eddigi ócska műhelyeiben. Légszavár, amely kibírja ezt a fordulatszámot, motor, amely kihozza ezt a soha nem gondolt teljesítményt, fém-anyag, amelyet golyó, bomba nem fog. Aki a napot befogta gépeibe, annak számára a gyakorlati lehetőségek kihasználása már nem okozhatott különösebb nehézséget!

A hátam mögött kissé megélenkült a vita. A feltaláló-mérnök mondott éppen valamit. Néhány szó megütötte a fületem.

— Egy tucat aerodyn - solar óriásgéppel eldöntöm a világháborút...!

Igen, azt magam is úgy hiszem. Egy tucat ilyen csodagép, mondjuk tízszeres nagyságúra építve, hogy ágyút elbírjon és bombák helyett légi torpedókat, belsejében elszánt, válogatott harcos gárda, különleges teljesítményű fegyverekkel: birodalmakat dönthet és hódíthat meg. És ki tudja, micsoda nem képzelhető lehetőségek forrnak abban a laboratóriumban, ahonnan ez a kis gép kikerült? Az a finom kezű, halk szavú úr ott mögöttem a világ mestere lehet, ha akarja!

Hajnalodott, amikor átrepültük a havas hegyormokat és messze előttünk föltűnt az Ister vonala.

Most újra a titkár vette át a gép vezetését s percek múlva — most már újra a dübörgő benzinmotorral — leszálltunk az őrsi repülőtéren. Megnéztem a gépet: külsején nyoma sem volt az éjszakai kalandnak.

Míg a musztangot kefélgettem otthon, azon töprengtem mély elgondolkodással: vajjon miért vitt el magával Sempronius az éjszakai kirándulásra és miért mutatta meg nekem mindezeket?

Miért? Miért?

I. 19.

Tanultam a kainuktól. Amikor ma reggel előálltam a musztanggal, hogy Sempronius a keleti mocsarakhoz vigyem, gondosan elrejtett csomagomban a hangtompító revolver, a gázálarca, a hangtalanul robbanó gáz-patronok és a betörő-övem mellett ott pihent a fehér köpönyeg és a fehér sapka is, amelyek a szürkületben majd láthatatlanná teyének a láb őrei előtt, ha a hetedik sziget titkát fűrkésem.

A hármasszigeten az autógarázs az én birodalmam; a hozzáépült kis soffőrlakásból rövidebb úton és kevesebb veszéllyel juthatok el célomhoz, mintha a kastélyból kellene kiszöknöm. Meleg szoba várt. Tanyát vertem benne, ott költöttem el a vacsorámat is és néhány órai szundításra ledőltem a farkasbőrös kerevetre, hogy az éjszakai vállalkozáshoz erőt és frisseséget gyűjtsek.

Nyugtalan álom a Nagy Irányítót varázsolta. élém kezében óriási vörös kalapáccsal. Egyre a fejemet akarta szétlaptítani, mert a kainu-kirándulás szenzációit még nem jelentettem neki. Hiába mondtam, hogy még többet is el akarok lesni és majd egyszerre teszek jelentést mindenről, meg sem hallgatott, hanem a nagy kalapáccsal elkezdett kopogtatni jobbról-balról és közben egyre azt kiabálta, hogy a titkárt le kellett volna ütnöm és a gépet a gazdámmal és a feltalálóval együtt átvezetnem a kainu-határon s a nagyszláv hadsereg kezébe adnom...

Lihegve, izzadtan ébredtem. A tudat alatti, ki nem érlett gondolat bennem bujkált akkor egész éjszaka; és most lám felbukkant újra, hogy álomban meggyötörjön.

Egynegyed tizenkettőt mutatott az óra. Megmosakodtam, felvettem a bő fehér köpönyeget, a gázálarca fölé a fehér sapkát, és gáz-patronnal a balkezemben, csendesen kiosontam az ajtón.

A láb halálos csendje fogadott. Csillagtalan, sötét éjszaka, csak a hőmezők kisugárzása ad bizonyos derengő fényt a vidékre. Fehér alakom ebben a félhomályban egészen beleolvadhatott a szürkeségbe; nem hiszem, hogy hűs lépésről bárki is észrevehetné volna. Veszedelem most nem is az emberek, hanem a kutyák jelentettek.

Ott jön is egy már! Loboncos szőrű, szürkefejű óriás;

abból a fajtából, amely nem ugat, hanem hangtalanul támad és rögtön az ellenséges állat vagy ember torkának ugrik. Mire észrevettem, már rajtam volt; mondhatom, egy századmásodperccel sem túlkorán explodált a gázpatron a kezemben. Az ernyedten lehulló nagy testet átlépve, a sziget széléhez siettem.

A vastag hó-takaró keményre fagyott; az ember súlyát biztosan elbírja mindenütt. Elhatároztam, hogy nem az úton járok, ahol örök és felvonóhidak mindegyre akadályoznának, hanem a befagyott lápon át toronyiránt megyek a hetedik

szigetre. Zsombékok, hó-dombok, jég-felületek között izzasztó, nehéz cserkészés volt ez. Két ízben akadtam a mélyből felbugyborékoló meleg forrásra; körülötte nagy területen papírvékony jégtakaró határolta a szabad vízfelületet. Ilyen helyeken nagyon kellett vigyáznom, mert ha beszakadok vagy a vízbe esem, nincs, aki megmentsen.

Több, mint egyórás küzdelem után értem végre el a hetedik szigethez. Nem mondom, hogy nem örültem, amikor újból szilárd talajt éreztem a lábam alatt!

Végtelenül óvatos, lassan haladó, hosszantartó vizsgálat következett. Két kutyát tettem ártalmatlanná; a gázpatronok órákig tartó eszméletlenséget okoznak minden élő szervezetnek. Embert viszont nem támadhattam meg, mert ha a felváltás ájultan heverő őrt talál, nagyon kellemetlen vizsgálat következne után. Messzire kellett elkerülnöm őket s a házak falához lapulva tovaosonnom.

Mert a szigeten házakat, házsorokat találtam! Lelógó ágú, szomorú fák és sűrű bozót között hosszú, alacsony, lapostetejű, dobozalakú házak rejtőzködtek. Ablakuk nincs, egyetlen ajtó mindegyiken. A falak anyaga vasbeton; sűrűn befutja őket valami ismeretlen, buja kúszónövény. A házakat zárt betonfolyosók kötik össze; ablaktalan, ajtónélküli, alacsony és keskeny járatok, amelyek belsejében hihetetlenül egy ember mehet el lehajtott fejjel. A külső közlekedést úgy oldották meg, hogy ezekre az összekötő folyosókra jobbról is, balról is lépcsők vezetnek fel; a kívül járó ember egyszerűen átlép a folyosó tetején és a másik oldalon lesiet a lépcsőn.

(Folytatjuk)

HONFOGLALÓK*

*Ótalomra vörök Hármul keálták:
Almus vérit, urunk vagy ez noptul,
Árpád urol. odulta Isten.*

Holdtöltének napján még alig közeledett delelőre a nap, amikor a folyamparti domb felé igyekeztek mind a pihent férfiak. Szerdomb laposra metszett hegyén ledöntött fatörzsek sorakoztak körbe-körbe. Egymásután teltek meg nemzetséggfökkal, elsőszülöttjeikkel és a vezéri családok tagjaival.

A legelső körben ültek a törzsek vezérei, születésük és tisztségük szerint sorakozva, mögöttük fiaik. Kívül a sereghadnagyok és a tekintélyesebb harcosok álltak. Középen Álmos gyula, származása az első vezér, jobbán Előd, a kende, balján Árpád, aki mellett üres volt Kund karkas helye. Előd mellett jobbról a komor Tas, nagyerejű Huba, mérges Und, végül nyilas Töhötöm.

Álmos pillantása elszállt olykor a megáradt Prut felé, ahol az asszonyok halásztak békésen, apró kölykök játszottak sikoltozva, a nagyobbak pedig kayicecal parittyáztak a folyó hullámaira.

— Ezeknek nem sok gondjuk van a szerrel — mosolydott el Álmos.

— Még azzal sem, ami utána lesz — bólintott Előd, aki fáradt volt, hiszen csak hajnaltájt jött meg Kozárföldről.

Halkan szóltak és kevésből sokat értettek. Csaknem egy életen át megosztottak minden vezéri gondot. Mindketten túljutottak a harcok korán, bölesek voltak és jóságosak.

— Kund talán elaludt — morgott Töhötöm.

— A besenyő gyepük felé járt — védelmezte a távollevő vezért Und. — De jön is már, hallom.

A közellevők felfigyeltek. Und meghallotta azt is, amit csak a puszták vadja. Hire járt, hogy jég alatt is tudja, merre jár a hal. De most mások is hallották már a sok ló vágatását. Közeledett a szürkeség és aranyos lett, mint a tündérek haja: felvert homokszemek kavartak esillogva a napfényben. A vágató lovasoknak már alakjuk lett a lapályon. Széles vonalban jöttek, csaknem szemhatárig elfedték a síkság egy darabját. Szinte remegett alattuk a föld.

— Tízszáz száz lovas! — ugrott fel Árpád és tágult orrcimpával nézte a remek sereg vágatását. — Így még csak magyar törzs harcosai lovagolnak. Kund sorai olyanok, mint az egészében legördülő hegyfal! Ha egyszer valamennyi törzs lovasát együtt vezethetné!...

A kemény fejek egyszerre felvágódtak. A sötét szemekben felvillant valami. Szinte érezhető súlya támadt a várakozásnak, amivel a további szavakat lesték, meglevenítését egy tűzelő látványnak: hét törzs lovasai, csaknem két tömény ló együtt!

— Mint Attila népe — és kímélve elnézett nyugatra, ahol fel akarta támasztani Attila hírét a maga nevében.

Kund lovasai hirtelen kanyarodással a kerecsenykopjás tarján sátrak felé vágtak le. Egyszerre megszűnt a patak dobogása, érezhető lett a hirtelen esend. Azután erős dobbanás: a harcosok nyeregéből ugrottak. Csak néhányan indultak meg vágatva a szer dombja felé.

Kund lihegett kissé. Börsüveges feje kimagaslott a tömeg fölött, medvebőrös jobbvállának hegye látszott csak a tető felől, de karsú dereka, a jobboldalán függő kard és a baljában lóbált buzogány már elveszett a vállak, karok és kezek sokaságában.

Kund leült Árpád mellé, pillantásával üdvözölte társait.

Álmos felállt a körben. Külön-külön megnézte a vezérek, végül tekintete megpihent Elődön. Azután kardját, amely a regék és táltosok szava szerint Attiláé volt egykoron, két tenyerén a nap felé nyújtotta, majd vezéri esontját letette a kiterített lóborre, jelölül annak, hogy megkezdődik a nagy szer.

— Legelőször is mondd el nekünk Előd kende, mit végeztél a kagánnál?

Előd nap felé fordított arccal egy pillanatra lezárta szemét. Végiggondolta a nehéz lovaglást, hajóutat a kagán városáig: házak sokaságát és a nyüzsgő maidámon túl emelkedő palotát, ahol kőfalak között és fatetők alatt elpuhulva él kozárok hatalmas ura.

— Nagyon kegyes volt a kagán. Azzal kezdte: „Nem jó, hogy széttagolva vándorolnak az ungrik. Ha már elváltak az én népemtől, miért nem éltek együtt, egy vezér alatt, akit fejedelemmel tisztelnének. Szövetségemben úgy nyugodtan élhetnétek Etelközén!” Tehát azt kívánja a kagán és izeni nyomatékkal, hogy egyesüljenek e különélő törzsek egy fejedelem alatt. Előd mély, kissé fojtott hangja megrázta a figyelőket.

Szállt az időtől éreét vesztett hang vezérek, nemzetséggfök, elsőszülöttek és harcosok felé. Belopódzott a fülekbe, megmozgatta az agyakat és gondolatokat szállt.

— Egyesüljenek a törzsek! — zúgták egyszerre, rövid hallgatás után.

— Böles a kagán tanácsa! — kiáltott Álmos. — Együtt felelmesek leszünk!

Árpád hevesen felkapta fejét, összehúzott szemmel, feszülten figyelt, majd rekedten megszólalt:

— Tudom, rád számít a kagán, Előd kende. Lánya után rokona vagy és így téged akar fejedelemmé.

A súlyos szavak nyomán támadt esendben szinte látható szalak szövődtek Álmos, Árpád és Előd között.

Pissenés se hallatszott a sokaságban. Lélektől-lélekig szállt a nagy pillanat tudata és visszafojtotta a lélekzetet. Érezték, hogy nemesak maguk, hanem minden ivadékuk Öregisten tenyerén van most és ez a három férfi teszi, hogy az erős Istenúr merre fordítja jövőndőjüket.

— Engem ajánlott fejedelemségre a kagán, — szolt halkan Előd és erős, csengő hangon folytatta: — De én felokosítottam, hogy onogor népnek csak egy elsővezére lehet: Attila véréből, Turul nemzetségből való, égi származású kerálok utóda, Álmos úr. Van-e közöttetek, aki másképpen gondolja?

A vezérek fejet hajtottak. Vérükben volt a születés s az erő tisztelete. Kivétel nélkül elsőnek ismerték el Álmost, Turulfiát és ivadékait.

— Álmos úr a Nagyhun vére, Hadúr küldötte — morogták egyszerre.

Álmos homályosfényű szeme megcsillant, homlokán a besenyővágta, régi sebhely elevenen piroslott, — megfogta Előd vállát és felállt szólásra:

— Tudtam, hogy olyan vagy hozzám, mintha egy apánk, egy anyánk lett volna. Megillet engem a fejedelemség, mégis tisztet és kérdezem a vezéreket: akarnak-e engem, egyesülnek-e a magyar törzsek az én vérem uralkodása alatt?

Emelt fővel, méltóságosan válaszoltak a vezérek. Hat igenlő válasz pattant egymás után a esendbe. Nem volt olyan, aki ne látta volna, hogy egyesült erejük jelenti további életüket és Turulfiának vére az egyet, a sérthetetlen erőt, számos magyariai élen.

Álmos körülnézett. Pillantását mélyen a rászegződő tekintetekbe fúrta. Várakozás sugárzott feléje a törzsfők tisztelő szeméből. Szeme megpihent Árpád merész arcán. Látta, hogy a kegyetlenségig erős, okos, mint senki a vezérek közül, kitaró, mint a zsákmányt követő farkas és nálánál jobban senki sem uralkodhatik a nemzetté váló törzsek erején.

— Törzsek vezérő urai! — kiáltott messzehangzón Álmos. — A bajokhoz, a harcokhoz fiatal erő kell és fölöttem elszállt az idő, megfáradtam a gondok alatt. Árpád, Úgek és Emese unokája vérem nekem, egy velem. Őt ajánlom a fejedelemségre, mert a harcokban a legjobb vezér, születésre, erőre, okosságra és vitézségre egyaránt első köztöttnék.

Tas, Huba, Und meglepetten néztek. Tisztelet és félelem fojtotta el ellenkezésüket, mert Előd, Kund, Töhötöm nagyhangon fogadták Árpád fejedelemségét, az elsőszülöttek, harcosok és kisharcosok pedig hangosan rikoltották ki nagy örömeiket.

— Álmosfia Árpád, nagy fejedelmek utóda! — kiáltottak a harcosok és lelkesedésük dagadt, mint a tavaszi ár. Sodrára kapta, magával ragadta a törzsföket is, akik közül előbb egyik-másik lelkét megérintette az irigység árnyéka. Pillanatra talán tiltakozás ágaskodott bennük, de a kitoró lelkesedésnek nem tudtak ellenállni.

— Mint egy kéz ujjai, mint egy anya gyermekei, úgy állunk melletted, Árpád fejedelem... Mi fejedelmünk...

A harcosok ujjongása ordításba csapott. Fegyverüket lóbázták, gondolkodás nélkül nekiugrottak volna akár Armánynak is, olyan nagy volt heves vérük, lobbanékony lelkük elragadtatása.

Álmos felemelte karját és a hirtelen támadt esendben odaszólt a körülállókhoz:

— Átadom Árpádnak az első vezéri jelvényt, amely onogorok főinek jele sokszáz tavaszok óta. Szerződjenek hozzá szigorú kötéssel a vezérek, vérrel, mint őcink, ha szövetségre léptek. És törzsének minden tagjára halálíg legyen kötelező a vezér esküvése... Menj, Kundfia, Kupán, kodjék az esküvésnél és elhozza az áldozati kupát, amelyben megkeveredik a vér.

Mint a szarvas, úgy iramodott a boldog legényke le a dombról, a berek felé. Egyfa közelében látta Tanát, aki segítőtáival éppen a máglya hasábjait rakogatta, illatos füvetek dobott a fa közé, hogy áldozatra készítsék a szőlődort.

Bi-Pi katonalesz*

A vakációt mindig az édesanya otthonában és kirándulásokon töltötték a Baden-Powell gyerekek. Amikor Robert tizenhatodik évébe lépett, Warrington már csatahajón szolgált és befejezte hadnagyi kiképzését a vitorlás fregattokon. György, korban a második fiú, a külügyminisztérium tisztviselőinek sorába tartozott és nem volt senki előtt sem kétséges, hogy nagy jövő áll előtte. Frank első kiállításain vett részt, Baden pedig Woolwichban, a katonai akadémián készült a tiszti pályára...

A nyári szünidő, ha összejött a család, valóságos ünnep volt Baden-Powellné asszony számára. A tenger nagy nagypapa már csak emlékekben élt, az öregek szépen lassan eltűntek, hogy helyet adjanak a fiataloknak! Henry Smith nagybácsi, az asszony bátyja, Gibraltár katonai parancsnoka lett, de már arról beszéltek, hogy átkerül Natálba — kormányzóinak.

Warrington beváltotta ígétét: megszerezte a vitorlást, az ötönnás „Vihar“ nevű kuttert. Tengeri útra aránylag könnyű hajócska volt a „Vihar“, de azért erős építésével, zömök alakjával, viharsirályhoz hasonló formájával legyőzte még az Északi-tengert is! Mert Warrington és testvérei nemcsak Anglia partjait hajózták körül, hanem nekivágtak az Északi-tengernek — Bergen és Trondhjem felé. Bathing Towel most megmutathatta, mit tud. Ő volt a szakács, az alig méter-négyzetes fülkében kellett neki megfőznie a Vihar menüjét. Az út oda-vissza hat hétig tartott és Robert hat héten keresztül főzött, gondoskodott az utasok jólétéről, a legnagyobb viharban éppen úgy, mint szép idő esetén. Mind a kettőből kijutott nekik, a viharból éppen úgy, mint a szép időből. De a Vihar legyőzte az Északi-tenger viharait, hogy épségben kerüljön vissza minden utasa Baden-Powellné asszony otthonába, aki már ekkor régen megtanulta, hogy a fiúkat nem szabad féltetni. Az angol fiúk előtt (különösen a régi időkben) tárva-nyitva állt a nagyvilág. Így azután Baden-Powellné is beletörődött abba, hogy a fiaiól gyakran hosszú időre meg kellett válnia és csak a levelek számoltak be életük folyásáról.

A középiskola utolsó évében Robert válaszut előtt állt: tulajdonképpen jó tanuló volt, de a műkedvelő előadások sikere elkábította némileg — már nem miszionárius, hanem színész akart lenni!

Volt a Charterhouse intézetben egy derék pedellus, bizonyos Frank Belles nevű ember, akinek ünnepi ruháját hadi kitiintetések díszítették. Ez a Frank Belles valósággal rajongott az ifjúságért és ő volt az, aki a fiúkat a céllövészetben kiképezte. Frank Belles volt a mester, Robert a tanítvány: és a középiskolások wimbledoni versenyén a „minden lében kanál“ lőtte az egyetlen ökörszemet, ami valóságos rekordnak számított. Belles, a gyarmati veterán örökre szívébe zárta Robert Baden-Powellt, aki szívesen elbeszélgetett az értelmes, afrikai hőssel. Az év vége felé kikérte Belles véleményét is, aki azon a véleményen volt, hogy:

— Mr. Robert, ha rámhallgat, csak egyet tehet. Legyen katona, mert aki civil léteire úgy használja a puskát, mint maga, annak katonának kell lennie.

De Robert tétovázott. Oxfordba vágyott, ha már színész nem lehetett, oxfordi diák szeretett volna lenni. A család anyagi körülményei ugyanis nem engedték meg, hogy a katonaiskola súlyos költségeit fedezhesék és ezért esett a választás Robert előtt Oxfordra, ahol a tanulás mellett taníthat is, tehát tanulmányi költségeit kifizetheti. Erről beszámolt Warringtonnak is és egyben Frank Belles tanácsáról, hogy katona legyen. Warrington válasza rövid volt: „Kérd felvételeket Sandhurstbe, mert ha a három első között leszel, akkor felmentést nyersz a kiképzés alól és hadnagyként fogod megtanulni a katonai tudományokat“...

Ez volt Warrington tanácsa, aki biztosan és nyugodtan ajánlott olyan megoldást, amelyben Robert

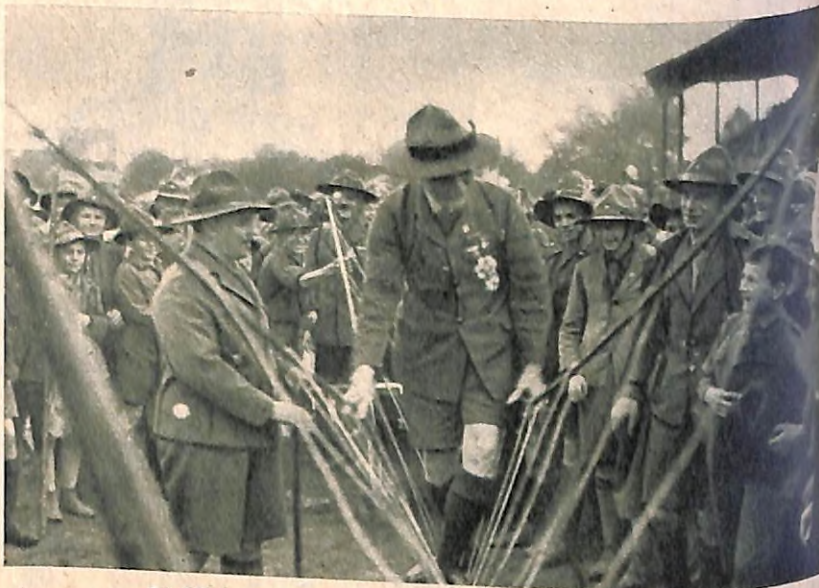
nem hitt. Hogy ő, száz és száz jelölt között legalább a harmadik legyen, ez elképzelhetetlen! — de Frank Belles hitt a tanítványában és amikor az nyakasan és esőkönyösen a vizsgák befejezésével elment Oxfordba, Frank Belles azt mondta, hogy majd visszajön!

Es vissza is jött, mert Oxfordban nem vették föl! Doktor Jowett, a világhírű professor, a fő-fő rostmester azon a véleményen volt, hogy Baden-Powell, a néhai nagy professor fia nem méltó arra, hogy oxfordi diák legyen!

Este már Londonban volt, nem haza, hanem az intézetbe ment, hogy beszámoljon kedves igazgatójának a tragikus esetről, de előbb bekopogtatott Belles szobájába.

— Már itt is vagyok — mondta keserű mosollyal. — a felvételi vizsgán olyanokat kérdeztek, amikre nem tudtam megfelelni rendesen... pedig látja, Belles, az itteni bizonyítványaim mind jelesek. Csak a göröggel volt állandóan baj és Jowett professor csak a görög iránt érdeklődött! Így azután könnyen ment a döntés, a kedvezményes helyre nem feleltem meg.

— Akkor benyújtja a kérvényt a sandhursti felvételekre! — ajánlotta Belles.

Bi-Pi átmegy a 174-es Ganz-csapat kötélhídján a budapesti cserkésznapon. (1928)

A felvételi napig együtt dolgoztak. A derék gyarmati veterán a legkomolyabb katonai fogásokat, fegyverforgatást, céllövészetet és szertornát gyakorolta niusi nap volt) és Sandhurstben szállt ki. Elképedt, hétszáz jelentkező tolongott ott, bábeli zűrzavarban, valósággal a világ minden részéből! Még Indiából és Afrikából is jöttek középiskolát végzett diákok, hogy a Britbirodalom lovastiszti gárdájába kerüljenek... Délután kezdődött a felvételi vizsga. Matematikai feladatok, ábrázoló mértan, nyelvtan, fizika és (ó, maradni!) a görög is ott szerepelt, mint felvételi tárgyhöz! — az angol király öfelsége tiszti lovasiskolá-

Tíznel több teremben izgultak a jelentkezők és küzdöttek a felvétel anyagával. Baden-Powell az első tisztek ültek, kimért és előkelő urak. Ragyogtak a díszruhák, a feketére lakkozott derékszíjak, az ezüst és fehér zsinórok, epolettek és veszedelmesen csörögtek a kardok. Az elnöklő, magasrangú katonatiszt felolvasta a tételeket és bizonyára halk sóhajtas szállt végig a termen: „könnyű az ezredes úrnak, ő már régesrég túljutott ezeken az izgalmas órákon“... Robertnek, legalább úgy érezte, sikerült a mate-

* Részlet Dékány András: „A fiúk királya“ c. műből. Singer és Wolfner kiadás.

Bi-Pi a cserkészparkban (1928).

matikai, a geometriai, a fizikai és a nyelvtani feladat. Csak a görögnél torpant meg, doktor Jowettet látta maga előtt, aki olyan kegyetlenül egzaminálta Oxfordban. De nekigyürkőzött ennek is, a görög is dőcögni kezdett és végül leckéjének utolsó sorához odabiggyeszthette az omegát. Nagyot sóhajtott, feltekintett: az íróasztalnál halkan beszélgettek a tisztek, majd hátrafordult, körülnézett társain, alig egy-kettő kivételével a többiek még rendületlenül dolgoztak.

Megijedt, hogy hátha elhamarkodta a dolgot, átnézte füzetét, de sehol se fedezett fel semmiféle hibát. Újból feltekintett és az ezredes pillantásával találkozott. A magas, szélesvállú, Viktória-keresztes öreg katona merően nézte. Robert lehajtotta fejét, kinyitotta a szótár fedőlapját és szokása szerint rajzolgatni kezdett. Elhatározta, hogy megőrökíti a jobbszélen ülő alacsony, vastagnyakú és kövér tisztet, aki időnként nagyot szuszogott és veritékét törölgette... Erős kéz nehezedett a szótárra, elhúzta Robert elől és felemelte. Az ezredes volt, a Viktória-keresztes hős, aki hol a rajtot, hol kövér bajtársát nézte. A sok vihart látott, barázdás arc elmosolyodott, az erős kéz megveregette a fiú vállát:

— Ha a feladatok is így sikerültek, akkor talán huszártiszt leszel!

Robert fülig vörösén, megrémülve nézett az ezredesre, de a szürke szemekből barátság, a visszafojtott nevetés vidámsága csillogott felé. Ebben a pillanatban érezte először Sandhurstben, hogy mégis csak igaza lehet Bellesnek és Warringtonnak: nem olyan veszedelmes hely az akadémia, mint ahogyan azt a messze távolból a „civilek“ gondolják.

Az ezredes megfordult, visszament a dobogóra és — magával vitte a szótárt. A szótár eltűnésében a kicsi Ste szimbólumot látott: a katonai marok szorítására végérvényesen eltűnt életéből a görög, ami annyi bajt és gondot okozott mindedig.

Kint alkonyodni kezdett, az udvar felől trombita harsogott: este nyolc óra volt. Az ezredes felállt, megkopogtatta az íróasztalt, a többi tiszt is felugrott — papírlapok csörögtek, a jelöltek is felálltak.

Bi-Pi látogatása a Cserkészházban (1928). Balról jobbra: gr. Klebelsberg Kunó akkori kultuszminiszter, dr. Zsembery Gyula, dr. Schwöder Eryin államtitkár, Ery Emil, a Cserkészsövetség úv. elnöke, lord Baden-Powell, Péchy László szárnysegéd, dr. Vitéz Tárcazy Felcidesz Román min. oszt.-főnök, Albrecht kir. herceg, dr. Karafiáth Jenő Budapest főpolgármestere, dr. Petri Pál államtitkár.

— Vigyázz, tisztelegj! — harsogott az ezredes. Odakint, a kaszárnyaudvaron megszólaltak a kürtök, vezényszavak harsantak, majd csönd lett: a sandhursti akadémia főépületének árbocáról lassan kúszott lefelé a birodalmi lobogó.

— Pihenj!

A kaszárnya, a katonaelet így köszöntötte új fiait az akadémia tantermében.

És amíg összeszedték a füzeteket (akadémikusok végezték ezt a nemes feladatot, ijesztgető megjegyzések kíséretében) Robert megfigyelte, hogy a szótár kézről-kézre jár és a legjobban maga a modell, a kövér tiszt nevet.

— Reggel hat órakor van a jelöltek ébresztője, hétkor istentisztelet, nyolckor ügyességi versenyek.

Ezen az éjszakán a hétszáz jelentkező közül nagyon kevesen voltak olyanok, akik nem fohászkodtak forrón a Mindenhatóhoz a sikeres felvételért úgy, hogy a szerencsés mindjárt felmentést is kapjon a kiképzés alól, tehát a három első között legyen.

Robert előtt az egyszerű hálóteremben megjelent az édesanya arca, akin segíteni kell. Megfogadta, hogy addig, amíg anyjának erre szüksége van, a fizetését teljes egészében elküldi neki...

Reggel az udvaron sorakozott végig a szépreményű ifjúság. Robert majd megfulladt a rémülettől, amikor meglátta, hogy a parancsokat most nem az ezredes adja, hanem a kövér, karikatúrában megörögzített, zömök tiszt. Az ifjúság a négyszögletű udvaron sorba állt, a tiszt végigjárta a sorokat, mindenkinek mervezen az arcába nézett és amikor Roberthez ért, megállt:

— Tud vezényelni? — hangzott a kérdés.

A válasz rövid volt:

— Parancsára, sir!

Az őrnagy, mert az volt a kicsi, kövér tiszt, patogva rendelkezett:

— Három lépést előre!

Megtörtént.

— Ötvenes csoportokra ossza be az embereket! Indulj!

Belles megtanította arra a furcsa, terpeszállás-szerű tisztelgésre, amelyről oly nehezen szokott le az angol katona. Sikerült, az őrnagy mintha bölintott is volna megelégedésében és Robert rohanni kezdett a parancs teljesítésére.

Amikor visszaért az őrnagyhoz (hála Bellesnek és Warringtonnak) szabályosan jelentkezett:

— A parancsot végrehajtottam, sir!

Az őrnagy vezényelt: a csoportok felfejlődtek és az első csoport élén ott haladt Robert Baden-Powell, a charterhousei intézet egykori diákja, aki — ettől a naptól kezdve szünet nélkül, mindennap csapatok élén menetelt. Egy fél évszázadon keresztül katonaság élén, három évtizeden keresztül cserkészfiúk élén.

Minden simán ment, zökkenő nélkül. Becsülettel megállta a helyét az írásbelin, a céllövészetben, a tornában, sőt a lovaglásban is. És amikor harmadnap felsorakozott a hétszáz fiú az udvaron, jövőjük és életük felett döntött az ezredes, aki papírlapról olvasta azoknak a nevének, akiket felvettek.

— A három első helyre a jelentkezők három legjobbát vettük fel. Ezek felmentést nyernek az előzetes kiképzés alól, szeptemberben alhadnagyi rangot kapnak és a 13-as huszárokhoz vonulnak be. A 13-as huszárok jelenleg Indiában állomásoznak.

Olyan nagy volt a csönd, hogy még a légy zümmögését is hallani lehetett az udvaron. Elhangzott az első név és most a kis kövér őrnagy gyorsan Robertre nézett.

— Második Robert Baden-Powell, néhai reverend Baden-Powell fia. Harmadik...

Igy lett katona Robert Baden-Powell, a jövő altábornagy, lord, Anglia baronetje, a 13-as huszárok későbbi ezredtulajdonsa, királyok barátja és minden fiatalember igazi bajtársa.

HAJ REGÖ, RAJTA!

A Székelyföld, amennyit mi láttunk belőle

Erdélyi utunkon, a kollégiumok meg látogatása közben utbaejtettünk néhány falut is. Itt nyertünk ízelítőt abból, hogy milyen is a székely falu és a népe. Ugy, mint a néző a filmmel, amelyik éppen akkor szakad el, amikor a legérdekesebb rész következik. A mi utunkat is félbe kellett szakítani, mert letelt a szabadságunk és így a székely falukat s Kalotaszeg vidékét már nem nézhettük meg alaposan.

Pedig varázsával megejtett minket is a Székelyföld. Erdővel borított nagy hegyek között, völgyek mélyén futó kacskaringós utak mentén bujnak meg a székely faluk. Itt-ott legelésző juhok és bivalyok. Néha néha keresztül szaladt autóbuszunk a kis faluk döcögős utcáján. Ilyenkor a magas tetejű házak közül kidugta fejét pár pillanatra a kőtorony, vagy a harangláb, az út mentén elmaradt egy-egy galambducos kapu beszélgető harisnyanadrágos emberekkel, azután újra kint szaladtunk a nyílt úton és gyönyörködtünk az ismeretlen táj szépségeiben.

Ott jártunk a székely nép fatornyos hazájában. Kíváncsi szemmel kerestük a fatornyokat, de csak imitt-amott találtunk. Ugy látszik idők változásával szégyelni kezdték az atyafiak, hogy nekik csak fatornyuk van és módosabb kőtoronyokat építettek. Pedig kár volt elhagyni a régi szokást, mert az a néhány harangláb, ami megmaradt mutatóba, beszédes bizonyossága a székely építőművészetnek. Hiszen minden harangláb más és más egyéniség. Van közöttük égbe nyúló karcsú, szélesen elterpeszkedő zömök és van bennük lélek, mert akik építették, nemcsak ácsoltak, hanem alkottak is egyben.

Templomát szereti a székely és szívesen is jár bele, mert a sok veszedelem között, sok megpróbáltatásban ez volt a menedéke. Az elmúlt 22 év alatt is akkor érezte magát a legszabadabbnak, amikor imádságban, éneken és ígehallgatásban találkozott gondviselő Istenével. Az ősöknek nemcsak lelki menedéke volt a templom. Amikor ellenség tört rájuk, innen védtek magukat. A templomokat még ma is fal veszi körül. Régen bástyák állottak a fal helyén. Hosszasan elnéztem a sepsiszentgyörgyi öreg templom csonka bástyáját. Képzetelemben megjelentek a tatárral és törökkel viaskodó székely emberek. A férfiak ott kinn a falon küzdenek, az asszonyknak bent imádkozik. Az ostromlók többen vannak, lassan elfogy a védők ereje és élelme.

Gyergyói lány terítőt híméz. (Kántor felvételei)

Tűzcsóva repül az Isten házára. És morzsolódik a maroknyi székely...

A templomkörüli kert-

ben: a cinteremben volt régen a temető. Ma gyümölcsfák vannak a sírok helyén s a temető kikerült valahová a falu szélére. Érdemes egy pillanatra itt is megállanunk. A civilizált vidéken már felváltotta a kópjafák helyét az elmúlással dacoló kősíremlék. Pedig mennyivel több a hit és a művészet a hímes kópjafákban... A cirádákkal és virágokkal díszített kópjafán ezt olvashatjuk: Itt várja Jézusát. A kópjafás temető nem a halottak nyughelye, hanem azoké, akik várják a feltámadást, Jézust.

A templomdomb mellett, mint kotlós körül a csirkék, ott gubbasztanak a falu házai. Mindenkinek meg van a maga portája. Már nem sok galambducos kaput találunk, mert ujakat nem igen építenek, de a régiek annál szebbek. Akinek van, az büszke rá. Én mindig azt hittem, hogy galambok is laknak a ducokban. Itt tudtam meg, hogy a galambducos kapu csak szimbólum, a szabad nép szimbóluma. Az ilyen kapura rá van vésvé a házigazdának és feleségének neve, valamint az évszám, amikor készült.

Faragott kiskaput már többet találtunk, sőt néhol a faragás is ki volt festve. Az egyik oszlopon kacskaringós életfa kúszik felfele s az oszlop tetején sárgán világít a nap és a hold. Másol szőlőlevelek és fürtök díszítik a kapufélfát. A holt fára ismeretlen nevű virágokat és a művészlelkű székely.

Regula is van a kapu szemöldökfáján ilyen formán:

*Szives vendéglátó e háznak gazdája,
De a gonosz embert furkósbottal várja.*

BÁSTYÁS-TEPLOM

No de lépjünk be a kapu alatt. Elöl virágoskert, az udvaron néhány fa, hátul csűr és faragóműhely. Balkézre előttünk áll a pitvaros székelyház. Az alapja kőből van, erre építik fából a falat, amit betapasztanak és kímélnek. Az időjárás viszontagságaitól a meredek szalmafedél védi a bentlakókat. Az öreg házaknál nincs kémény, mert a tűzhelyről szikrafogón keresztül szabadon száll a füst a padlásra, vagy amint a székely mondja: a hiúba (a furfangos góbé csak a hiú embert nevezi padlásembernek). Hosszú utunkon gyakran láttunk kéménynélküli füstölő háztetőket.

Alig győzünk csodálkozni azon, hogy mi mindenre képes a székely ember bicskája és vésője. Mindent, de mindent meg tud csinálni, amire szüksége van és amit szépen megformált, arra a lelkét is rálehel csodás hímek alakjában. A székely gazda maga készít fából lakatot a csűrre, amit csak ő tud kinyitni. Ákosfalván nem rég halt meg az az ember, aki fából faragott kerékpárján Budapestet is megjárta. Az ágyúöntő Gábor Áronnak utódai manapság toronyórát és szövészeket készítenek egyszerű szerzsámaikkal.

Sok ötletes, szellemes munkát lehet látni, amit szinte szabadalmaztatni kellene. Pl. hogy

Székely kapu Parajd vidékéről.

a tyúk be ne repüljön az ablakon, egy könnyen elforduló hengerpálcát tesznek az ablakba. A berepülő akaró tyúk nem tud megpihenni rajta, mert a pálcá elfordul és a tyúk visszabukik az udvarra. A székely fazekas már évszázadok óta csinál thermost... agyagból.

Az asszonyép sem marad el a férfiak mögött leleményesség és ügyesség dolgában. A fehérneműtől kezdve a gyapjuszövetig mindent otthon készítenek. Maguk varrják az emberek nadrágját: harisnyát és maguknak lajbis szoknyát. A székelyruha vidékenként csak színben és formában mutat árnyalati különbséget. Az ősi öltözethez hűségesen ragaszkodik minden székely. Olyan a falusi nép, mintha egyenruhában volna.

A mesét, dalt, nagyon kedvelik. Nótázó öreg embereket és öreg asszonyokat, a „nótáfákat” mi is nagy gyönyörűséggel hallgattuk a regös esteken.

Az idegennel szemben bizalmatlan és szófukar a székely. Ha megkérdik, hogy hová megy, csak így felel: „Fel azon”. Furfangos természetével túljár mindenki eszén. Van rossz tulajdonsága is, hisz kinek ne volna. Nyakas, vidékenként italos és olykor-olykor előkerül a bicska is a zsebből. Ezeket a hibákat azonban elfedezi az a talentumosság, amelyeket ragyogóan csillogtat a mindennapi életben.

Ott él a székelység évszázadok óta a nagy hegyek között, kicsiny falujában. Évszázadok óta viaskodik a természettel a mindennapi kenyérért, mert kevés a termőföld. Ebben a küzdelemben fejlődött ki minden talentuma és ebben a harcban nőtt hozzá a hegyekhez, a völgyekhez elválaszthatatlanul. Sokan tanulni mennek a falusi házból a kollégiumokba, elkerülnek más vidékre, más országba, de idők múlásával mindig csak visszatérnek oda, ahol minden ősiük vérről és verítékről szentelte meg a kenyeret adó rögöt: a hegyek közt eldugott kis székely faluba.

Mi is szeretnénk mielőbb visszatérni hozzájuk.

R. I. M.

és a sárospataki regösök

ROVÁS

Sok had nem küldött még beszámolót az elmúlt cserkészévben végzett munkájáról. Küldjétek be mielőbb. Minden adat fontos: Mikor, hol, milyen műsorral, mekkora közönség előtt tartottatok regös táborúztát? Milyen egyéb regös tevékenységet fejtettetek ki? Kik a had jelenlegi tagjai? Haj regö rajta!

R. M. P.

REGÖSNEK JELENTKEZTEK

Nagykállóból: A 182. „Uhu” cs. cs. regöshadába: 263. Búr József. 264. Feleky György. 265. Karóczkay József. 266. Kereskényi György öv. 267. Lukáts István söv. 268. Mosolygó Marcell. 269. Panka Tibor. 270. Papp József.

Hódmezővásárhelyről: A III. „Erő” cs. cs. regöshadába: 271. Kassai László.

Váraljáról: A 617. Gr. Majláth György cs. cs.-ból: 272. Ifj. Buru János st.

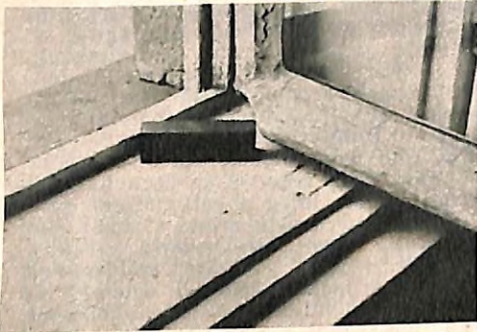
Szombathelyről: A 362. Assisi Szt. Ferenc cs. cs.-ból: 273. Jutassy Ferenc.

Budapestről: A 27. Eötvös József cs. cs.-ból: (az Orsz. Vezetőképző Keret szervezésé alatt levő regöshadába) 274. Moldoványi Lajos öv. — A 2. BKG cs. cs.-ból: 275. Mátray György st.

Pécsről: A 673. „Pius” cs. cs. regöshadába: 276. Záhonyi Aladár st.

TAKARÉKOSSÁG AZ EGÉSZ VONALON!

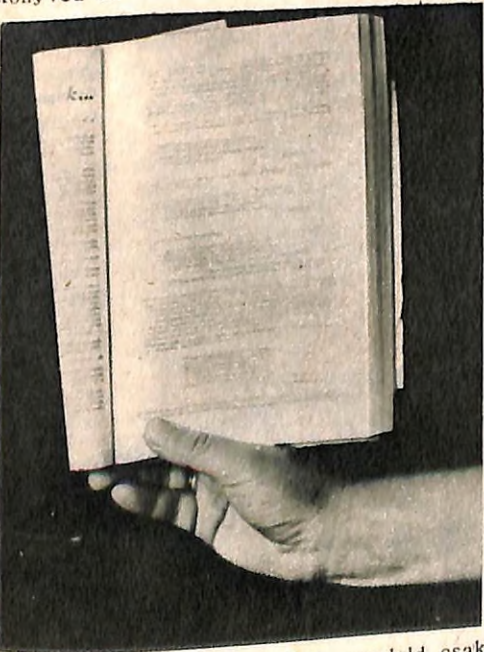
Írta és fényképezte:
BÉLDY DÉNES

Más kárán tanul az okos, mondja a közmondás. A valóság, a sok kitért ablak azonban erre rácafol. Pedig milyen könnyű ezen segíteni. Nem kell más hozzá, csak egy kis fa ék, amit a kinyitott ablak és annak rájája közé helyezel.

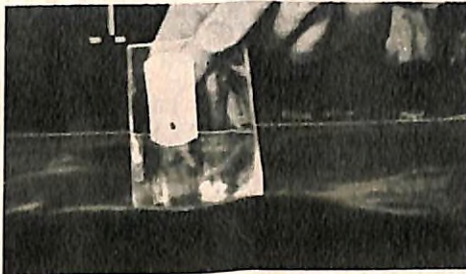
Hányszor hajtottad már te is be a könyv sarkát olvasójelként! Pedig a legszebb tartalmú könyv is igen sokat veszít értékéből, ha piszkos, gyűrött, számráfűles. Nézd meg a barátod könyveit, s megtudod, milyen ember. De vigyázz, mert névjegy a saját könyved is.

Mikor a könyvedet kihajtod, gondold csak meg, hogy mennyire rongálódik az. Szét szakad a táblája, vagy papír fedele, hátul a ragasztott rész teljesen szétesik s viheted a könyvet könyvkötőhöz, ami felesleges kiadást jelent.

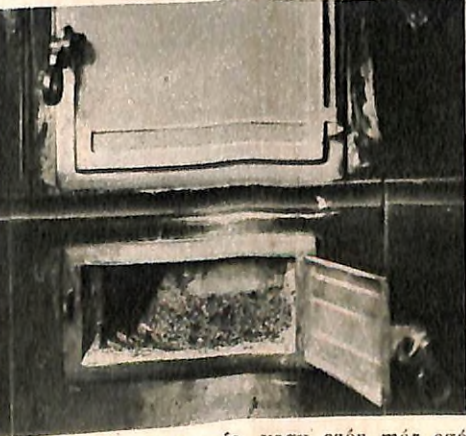
A tintatartót több oknál fogva, sohase hagyd nyitva. Először a tinta fakul, aztán megsűrűsödik s ha vízzel felhígítod, hasznavehetetlen, színtelen folyadék lesz belőle s a dugója is elveszhet, elgurul s megkeresése idővesztéseség.

A borotva pengét az ivópohár belső felén is pompásan meg lehet élesíteni. Próbáld meg! A pohár belső fele megélesíti, ha tízszer, tizenötöszer hozzá dörzsölsz. Így egy pengével még hónapokig is bátran borotválkozhatasz.

Ha már kicsi a ceruzád, el ne dobd, ezzel is takarékoskodni kell. Húzz rá ceruzahosszabbítót, ezzel az utolsó kis centiméterig használhatod ceruzádat. Az igen rossz gazdálkodás, hogy „kicsi a ceruzám, kell venni egyet”. De ez pénzbe kerül ám!

Ha a kályhában a fa, vagy szén már egészen elégett és csak parázs van, be kell jó szoroson zárni az ajtaját, de ugyanakkor az alsó, kis ajtót is be kell tenni, mert ha az elmulasztod, a levegő behatol s a kályhán keresztül a kéménybe viszi ki a meleget.

Kedves Magyar Cserkész!

1940 szeptember 13-ika Kézdivásárhely történetében aranybetűkkel írta be magát. Az én 13 évem minden órája és perce a reménykedés és hazavágyás órái és percei voltak. Nem volt alkalom, hogy megfedekezünk volna a rabság idejéről és ne a magyar becsület jegyében cselekedtünk volna. A mozt egy román pap tartotta, mi soha nem mentünk moziba, édesanyánk kiadta a pénzt, amikor a többiek iskolával mentek, nekünk nem volt szabad elmenni. Így nőttünk fel, öntudatos székely daccal a lelkünkben és így boldogok vagyunk, szembe merünk nézni, megtettük kötelességünket. Mi hárman vagyunk testvérek, de édesapánk büszke arra, hogy egyikünk se járt állami iskolába, felekezeti iskolába jártunk. Amikor a honvédek bejöttek, a legelső magyar honvéd megölelt és közénk állt, székely ruhában együtt vagyunk levéve az öcsémmel. Erről a napról elmondani én sohase fogok tudni, nincs annyi szép szavam, öreg ember koromban is úgy fogok emlékezni, mint egy álomra, ennél szebb ünnepe sohase lesz a székelynek, se a világnak.

Csak azt sajnálom, hogy mindenki nem nézhette végig a dicső bevonulást és bámulta volna az órákig tartó szemet, lelket kápráztató felszerelését a mi dédelgetett hadseregünknek. Aldjuk érte Istenünket és utána a mi drága jó Édesapánkat, vitéz Nagybányai Horthy Miklós őfelméltóságát, akit a jó Isten sokáig tartson meg; mert csak addig lesz béke és rend az országban, amíg az Ő áldott két kezében nyugszik a haza sorsa! Aztán, ha majd megnövök, én is katona akarok lenni, mert az én őseim is székely katonák voltak.

Bemutakozásul székely tisztelgéssel

Kováts Csaba
Kézdivásárhely

Kedves Csaba, a Magyar Cserkész szeretettel ölel. Kérésednek eleget tesz s leveledet közli.

Görög földön

Athéntől Lamiáig
(Kerékpárral a Balkánon. XV.)

ATHÉNTŐL LAMIÁIG 210 KM.

Ránkvirradt Szent István napja is. Izgatottan készülődünk a nagy, magyar ünnepre, annál is inkább, mert a követségi fogadásra hivatalosak voltunk mi is, már pedig ez elég nagy szó ilyen szegény emberek számára. Ki is fentük a bajuszt szépen, megigazgattuk egymás ruháját s elmentünk a követéshez legközelebb eső bazilikába, ahol a miése lesz. A templomhoz magas lépcsősor vezet fel s mondhatom, nagy zavarban voltunk. Ugyanis a templom előtti oszlopcsarnok hűvösében rengeteg ember áldogált s ahogy a mi csoportunk megjelent a lépcsősor alján, az egyébként nagyon hangos társaság, egyszerre csak elhallgatott s minden szem minket figyelt. Még akkor is kellemetlen ez a dolog, ha készül rá az ember, hát még így. A fiúk váltig forgatták a fejüket jobbra is, balra is, de hát csak előre kellett nézni, ha nem akartunk felbukni a lépcsőfokokban.

Végtelennek tetszett a dolog ezzel a lépcsővel, de egyszer csak felértünk s megálltunk a tömeg előtt; nem tudom, hogy mit vártunk egymástól, mit akartunk egymástól, csak hosszan néztünk egymás szemébe. Egyszer azután egy asszony elsirja hangosan magát... hiszen ezek magyar fiúk! Magyar cserkészek!... Az ám! S megindultunk egymás felé, mint két testvér, akiket hosszú időre szét szakított az élet, hogy köszöntsük egymást. A követség megjelentésnek tartogatta a megjelenésünket az itteni magyar kolónia számára s nekünk sem szólt, hogy erre a nagy ünnepre a környéki magyarok mindig feljönnek.

Fiúk! hígyjétek el, sohasem láttuk egymást s azt hiszem, többet nem is látjuk egymást, de ezek a találkozások, érzem és tudom, egyformák mindenütt. Itt érzi az ember, hogy mit jelent egy ország fiának lenni s ennek a szónak, hogy „magyar“, micsoda ereje van. Összetartja az embereket s megtanítja nagyon forrón, nagyon igazán szeretni a távollévő édesanyját, szülőhazáját. Kérdés alig hallatszott, inkább csak réztek bennünket s tapogatták az egyenruhát, nem tudták mi az, hogy cserkészet s hogy nálunk is van ilyen, Magyarországon. Érthető volt ez a néma, csodálkozó örvendezés, hiszen évről-évre csak egymást látják ezen a találkozón, máskor nem jönnek össze, messze is vannak egymástól, na meg a kenyeret itt sem adják ingyen.

Este a Magyar Egylet termeiben volt vacsora. Meleg szavakkal köszöntöttek bennünket s mi azzal válaszoltunk, az-

zal köszöntük meg szeretetüket, hogy erre az estére idevarázsoltuk közük az alföldi rónát, a délibábot, a zúgó fenyveseket, szülőhazájukat. Sirt a nóta s vele sirtak az emberek. Ez az este búcsúzás is volt a számunkra, mert az időnk nagyon eljárt már s nagyon távol voltunk még hazulról.

Másnap azután nagy sürgés-forgás volt Athénban. A közismert politikai események egyszerre mozgalmassá tettek a nagy, álmos várost. Aki csak tehetett, újságot olvasott és azok nagy lepedői fölött törvénykeztek az eseményeket. A háború a levegőben lógott. A követségben mi is megkaptuk a rendelkezést, hogy irány egyenes! A legrövidebb úton haza! Arról, hogy elmenjünk Törökországba, a Rákóczi házhoz, leróni a Szeged városa által küldött hazafias ragaszkodást, hogy gyönyörű szalagunkat és koszorúkat az ottani emléktáblára elhelyezzük, szó sem lehetett. Törökország felé már semmiféle hajó nem ment és ha ment volna is, a határon nem léphettünk volna át. Oda még rendes körülmények között is nehéz bejutni. A legtöbb szaladgálás a török vízumért volt annakidején, még a nagyszülők keresztlevele is kellett a vízumhoz, meg több fénykép!

Hát ez a dolog egy kicsit kellemetlenül érintett bennünket, de parancs, az parancs. Nem mentünk hát Törökországba, hanem irány az Olympus! S azután közibe vágtunk a két keréknek.

Széles aszfaltútra ragadnak a kerékeink. Az Eleuzisba vivő úton haladunk, valami megmagyarázhatatlan vad tempóban. Athénre még visszanezünk egy forduló előtt, a reggeli nap aranya tüzel a fehér márványokon, az ég kékjében repülők köröznek, azután Plato, a nagy bölcselő, olajfájának még zöldelő törzsmaradványa előtt állunk meg egy percre. Csodás ragyogású reggel. A régi Szent Út kanyarog mellettünk, az az út, melyen Demeter, a föld istenasszonyának szentélye felé haladt a nép, hogy fáklavilágnál áldozzon a titokzatos istennő előtt azért, hogy a földet megtermékenyítette, hogy gabonát adott. Igen, a híres eleuzisi mezők, ligetek, az egész görög-mithológia megelevenedik az ember szeme előtt és nagyon hálás vagyok valakinek, hogy tanultam, hallottam a mithológiáról még mielőtt ide eljöttem, hogy valóságot lássak. Menynyivel szegényebb az, aki nem lát itt mást, csak fát, templomromokat s nem látja azt, amit lelkével láthat csak az ember, az akkori életet, a kis szentély előtt táncoló, virágkoszorús embereket, rég letűnt idők nagyszerű történéseit. Hol vannak már ezek az emberek!?

Csak az árva kőoszlopok állnak még itt és vigyázzák a csendet.

A régi, nagy hírű szent város ma éppen olyan kiábrándítóan piszkos és rendezetlen, mint a többi városkák. Megdöbbenően szürke és sivár minden. Széles, fátlan utcák kiáltó néptelenségben futnak, jobbra, balra. A városka kékvízű öblét Salamis szigete zárja le, mely mögött sötétlik az a hegycsúcs, melynek valamelyik csúcsáról a nagy Xerxes nézte Themistocles emberfeletti küzdelmét.

Innen Thèba felé kanyarodik el az út s rá is tértünk arra az útra, mely Szalonikiig visz s bele fut a híres Metaxas vonalba. Ettől a résztől fáztunk nagyon, de még messze volt tőlünk s így másra terelődött a figyelmem. Az útra. Ugyanis a Parnasszus emelkedett felettünk a maga kis 2457 m-es csúcsaival és az út természetesen szintén vele emelkedett — az előbbi jelzők fokozva alkalmazandók! — Ezzel azután újra megkínlódunk s ugyanabban a földöntuli érzésben volt részünk, mint a Velebit Mátszásakor Dalmáciában. Delphitől Lamiáig, ahol kénytelenek voltunk hajóra ülni, mert nem lehetett az úton haladni a nagy meleg, főleg a rettenetesen szárgoldó katonai kocsik miatt s azzal szórakoztunk, hogy marékszámra ettük a korinthat. Apró, fekete szőlőszemek ezek, olyan mazsolaféle, de édesebb és ragadósabb, valamint nem lehessen tudni, hogy ami meleg esetén úgy összeragasztja az egészet egymásba, hogy az szurok-e, piszok-e, vagy valami más „fekete“ méz? Ezeket a csupaszigyeken csak ilyesmii terem, de ez azután bőven. Ha valahol veszünk valamit, mindig adnak vele ráadásnak egy jó csomót s azután vakulj magyar! egved. Jó is az, de végül már meguntuk a dolgot, mert már a kenyérbe is ezt sütötték bele. Úgy csináltuk azután, hogy a kenyeret kiittük a mazsola közül! Látjátok! Itthon az ellenkezőjét csinálja az ember és akkor is csak vasárnap. Itt meg... de hagyjuk! át kell kecmeregni valahogy a Kiphissos folyócskán, illetve a hídján, mely hatalmas ívelésben megy át fölötte.

Az úton sok emberrel talákoztunk, megállítanak bennünket, egyik a mellét veri, hogy majd ők megmutatják, a másik jajgat és a két kecskéjét félti, a falukban nagy az élénkség, sírnak, jajgatnak az asszonyok; mennek a férfiak katonának.

Nem mondom, nem valami idegenforgalmi látványosság egy hadbakészülő ország s valahogy az ilyen és hasonló látvány egyszerűben felkelti az emberben a szunnyadó honvágyat, ha még

A Kiphissos kőhídja.

ALLATVÉDELEM

ROVATVEZETŐ: FODOR ÁRPÁD

A szopornyicáról

Négylábú barátunk, a kutya, éppen úgy ki van téve a különböző ártalmaknak, megbetegedéseknek, mint jómagunk. Fertőző betegségei közül a veszettségről már többször megemlékeztünk és pedig azért, mert ezt a borzalmas, gyógyíthatatlan betegséget éppen a kutya terjeszti és közvetíti emberre, háziállatra egyaránt. A veszettség terjedésének hazánkban már sikerült gátat vetni és korántsem jelent olyan nagy veszedelmet, mint még néhány évvel ezelőtt. A kutyák veszettség elleni kötelező védőoltásával úrrá lettünk felette.

Most egy másik, nagyon elterjedt kutyabetegséggel, a szopornyicával kell többet törődnünk. Ez a betegség bennünket közvetlenül nem fenyeget, ragályanyaga ember és házi állatot nem betegít meg. Annál nagyobb pusztítást végez a kutyák között. Fialat korában csaknem mindegyik kutya átesik a betegségen. Néha valósággal megtizedeli kutyáinkat, sőt nem ritkán 40—50%-os halálozást okoz. A betegség ragályanyaga is különös természetű; olyan apró, hogy nem is láthatjuk.

A szopornyicás beteggel vagy váladékaival érintkező kutya néhány nap múlva lázas lesz. A szervezet egyes készülékei, szervrendszerei sorra megbetegednek és kifejlődik a betegség kórképe. Az idejében igénybe vett állatorvosi segítséggel biztosíthatjuk a betegség kedvező lefolyását.

Okosabb dolog megelőzni a betegséget! De hogyan? A kutyáinkat pusztító szopornyica ellen is van már biztos fegyver a kezünkben. Védőoltással egész életükre szóló védelemmel, immunitással ruházhatjuk fel őket. Persze, idejében 4—5 hónapos korukban oltassuk be őket, különben megkésünk, mert a ragályanyaggal szemben ilyenkor már fogékonyak és könnyen megbetegedhetnek.

A kutya sorsát jónéhány ezer éve az emberhez kötötte; hűséges ragaszkodása és különböző hasznosítása ellenében el is várhatja tőlünk, hogy róla kellőképpen gondoskodjunk.

Vltéz dr. Kertay Kerbler Nándor

Ifjúsági pályázatok

I. Állatvédelmi pályázat. A Magyar Cserkészszövetség ebben az iskolai évben is hirdet iskolai pályázatot a következő tételekkel: 1. 8—10 éves tanulók számára: „A fiatal állatok kedvessége.” 2. 10—14 éves tanulók számára: „Az állat- és növényvédelem a mi iskolánkban.” 3. 14—19 éves tanulók számára: „Az állatvédelem erkölcsi oldala.”

II. Alkohollelenezes pályázat. Az Országos Magyar Alkohollelenezes Egyesület a következő tétellel hirdet pályázatot tanulók részére: „Az alkoholizmus erkölcsi kárai.”

Mindkét pályázat dolgozatait május elsejéig kell a „Magyar Cserkész” szerkesztőségébe (Budapest, V., Nagy-Sándor utca 6.) beküldeni. A pályázatok nyertesei könyvjutalmat kapnak.

A Magyar Cserkészszövetség állatvédő bizottsága felkéri állatvédő pártoló tagjait, hogy 4 P tagsági díjjal az 1941. évre 46,310 sz. csekkkappal a Magyar Cserkészszövetségbe megküldeni szíveskedjenek. Ebben a 4 pengőben már a Magyar Cserkész egy évi előfizetési díja is benne van. Állatvédő pártoló tagjainkat kérjük, hogy ismerőseik körében gyűjtsenek új tagokat. Állatvédő pártoló tagok lehetnek cserkészcsapatok, iskolák, osztályok is, nemcsak egyének. A Magyar Cserkész Állatvédelem c. rovata tájékoztat az állatvédelem kérdéseiről.

Állatkínzások. Sokszor olvashatunk a napilapokban állatkínzó esetekről. A „Tierfreund”-

nek külön rovata van „Pellenger” címen, melyben az elforduló szörnyű állatkínzásokat, feljelentéseket és ítéleteket közli. Mi nem szeretünk állatkínzásokkal foglalkozni, azért nem is közöljük a tudomásunkra jutott eseteket. Nem közöljük, de óvást emelünk ellenük vagy feljelentjük a büntetetté. Kérjük tehát olvasóinkat, hogy közölik velünk a tettes, az állattulajdonos és a tanuk nevével és lakcímével együtt a tapasztalt esetek pontos és részletes leírását. Mi azt az illetékes bíróság elé terjesztjük és tovább is érdeklődünk feljelentésünk sorsa után. Újabbban igen komolyan veszik a hatóságok is ezeket a rít visszaéléseket. Nem szabad azt mondani: — Ez csak nálunk lehetséges! Hol van az állatvédő egyesület? — Állatkínzás minden országban előfordul, mert mindenütt van rosszszívű ember. Egyébként nem is mindig az a szegény ember az oka az állatkínzásnak.

Az állatok szeretője még nem állatvédelem. Hamburgból írják, hogy az Alster folyóban és mellékfolyóiban tavaszunkint pelyhes kis hattyúk úszkálnak. A sétálók etetik és kezükbe is veszik azokat, pedig a hattyúszülők elhagyják azokat a csemetéiket, amelyeket kezük érintettek. Így aztán gondozatlanul, árván elvesznek szegények...

A párisi kutyák ezrei lettek gazdátlanok a lakosság menekülése miatt, sőt azok is éheznek, amelyek nem vesztették el gazdájukat, vagy új gazdára lettek, mert nincs „élelmiszerjegyük”. A kutyabarátok egyesülete a minisztériumtól élelmiszerjegyeket kért a kutyák számára is.

Tilos a nyúl vadászata! Már közöltük, hogy a földművelésügyi miniszter megtiltotta a

A tyúkól télen

Minap már közöltük írásban és képben, hogy milyén legyen a tyúkok ólja. Most, tél közepén arról írunk, hogyan védjük meg tyúkjainkat a hidegtől. Nem kell nekik fűtés, csak az ő állati melegük megőrzése. Tehát óljuk ne legyen nagyobb, mint amekkorában kényelmesen elférnek egymás mellett az ülkön. Ülő se legyen több, mint amennyi kell. Még elrendezni is érdemes őket, mikor leülnek, hogy jól melegítsék egymást. Ilyenkor nem látnak és könnyen rakhatók ide-oda.

Legjobb, ha valamely épület fala védi északról és nyugatról a baromfiólat. Ha ez nem lehetséges, akkor lássuk el kétszeres deszkafallal s a két fal közé árpapelyvát, lucfenyőtűt vagy koks-salakat öntsünk. De mindenesetre zárjuk el gondosan a nyílásokat rájuk szegezett lécekkal, vagy kátránypapírral. A tetőn lévő lyukakat is dugdossuk be. Legjobb forró kátránnyal bekenni a lyukak széléit, bedugni agyaggal vagy gipszszel a lyukakat és azután kátrányt vagy kátránypapírt tenni rá. A kettős tető közé szalmát kell tönni. Ha az ól oldalait és tetejét kívül-belül kukoricaszárral körülvesszük, már az is sokat ér. Ha az ól nagy a baromfiak számára képest, közfalal kell szűkíteni, a deszkafalhoz kukoricaszárat vagy zsákrongyokat erősíthetünk. A bejárat elé szélvédő ládat tehetünk, melynek jobbról és balról legyen ajtaja. Bár a hidegtől védenünk kell állatainkat, a szellőztetésről is gondoskodnunk kell, mikor nincsenek benn az ólban. A kifutóban vagy baromfiudvarban legyen védett felszerük. Ezt is kukoricaszárból lehet összeállítani. Fontos az is, hogy hetenkint tiszta homokot kapjanak. Az ólat is vegyük körül homokkal, az is elzárja az alsó nyílásokat. A tyúkok tojóképeségét nagyban előmozdítja a jó téli elhelyezés és ellátás. De a fő szempont az, hogy a fagytól ne szenvedjenek szegény állatok. Az ól alját gyakran meg kell vizsgálni, hogy nem jöhet-e be valamely lyukon a hidegen kívül valami más hivatlan vendég is. A jó ellátás fejleszti a test melegét, azért nagy hidegben több élelmet kell a baromfiaknak adnunk és nem szabad tőlük megvonni a táplálékot azon a címen, hogy nem tojnak. Meleg főtt krumplit és levesben főtt zöldséget is adjunk nekik. Ilyenkor egészen a gazdára vannak utalva, mert nem csipkedhetnek füvet, magvakat, rovarokat.

viSSZACSATOLT keleti és erdélyi országrészeken a hasznos vadak vadászata. Most a nyúl vadászata az egész országban eltiltották. Az őzek és más hasznos vadak lövése már azelőtt is tilos volt. A tavalyi nagy vadpusztulás után ugyanis a mostani rendkívüli hideg és sok hó az egész vadállományt veszélyezteti. Csakis így lehet megmenteni a maradékot. Ezenkívül szükséges a vadak etetése és a vadőrök éber felügyelete. Ilyenkor a farkasok és a kóbor kutyák is könnyen elbánhatnak a tehetetlen, elgyengült hasznos vadakkal.

Ráktőzés állatkínzás nélkül. Sokan nem főznek rákot, mert nem akarják eleveven a forró vízbe dobni őket. A franciák hideg vízbe teszik a rákot és úgy forralják föl. Ezt még nagyobb állatkínzásnak tartják. Egy kísérlet azonban ezt a módszert mutatja ajánlatosabbnak. A norvég Drontheim állatvédő egyesületében rákot főztek mindkét módon. A forró vízbe dobott rák két percig erősen rángatózott; az pedig, melyet 4 Celsius fokos sós vízbe tettek, gyenge mozgások után már 26 fokon kimult.

Vigyázat!

A Darmor hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és Talaku bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kerje.

DARMOL

A Magyar Cserkészszövetség Nemzetvédelmi Főbizottságának elnöke országos fényképpályázatot hirdet az alábbi feltételekkel:

1. A pályázat tárgya: „A tíz cserkész-törvény a cserkészéletben”. Cél legyen egyes ellesett jelenetekkel megörökíteni az egyes cserkész-törvényeket a fiúk életében. Fontos, hogy a cserkész-törvények jellege minél jobban kidomborodjék. Egy-egy cserkész-törvényt esetleg egy fényképsorozat is ábrázolhat, de egy sorozat legfeljebb három képből állhat.

2. A pályázaton való részvétel: Fenti pályázaton résztvehet valamennyi igazolt cserkész és cserkész-tiszt.

3. A pályázatok benyújtása: A pályázatra szánt képeket — a legalább 9 x 12 cm nagyságú másolatokat, nagyításokat — 1941 március 15-ig kell jellegű levél kíséretében beküldeni az Országos Vezetőtiszt címére. (Budapest, V., Nagysándor u. 6.). Kívül a borítékon ez a szó szerepeljen: „Fényképpályázat”.

4. A pályázatok elbírálása: A beérkezett pályázatok elbírálását a Nemzetvédelmi Főbizottság, a Vezetők Lapja és a Magyar Cserkész szerkesztői végzik. A pályázatok eredményét a szövetségi Zöld Körlevél, a Vezetők Lapja és a Magyar Cserkész 1941 április 1. számában közöljük.

5. A pályázatok díjazása: Minden egyes cserkész-törvénnyel kapcsolatos legjobb kép P 10.—, a másodiknak bírált képek pedig egyenként P 5.— jutalomban részesülnek. Ezen felül valamennyi kép közül a legkifejezőbbnek és legjellegzetesebbnek bírált kép külön P 50.— jutalomban részesül.

6. A pályázat csak első része az ideai fényképpályázatnak. A második rész beküldési határideje a nyár vége. Ezen a cserkészéletről készült Leica-diapozítívek és keskenyfilmek is szerepelnek.

Budapest, 1941 január 20-án.

vitéz nemes
kisbarnaki Farkas Ferenc sk.
m. kir. tábornok, orsz. társelnök,
a Nemzetvédelmi Főbiz. elnöke

Demény (Kleinszel) Miklós sk.
országos vezetőtisz

IV. Országos Diák-Fotókiállítás Kolozsvárott. A „Diák-Foto” című ifjúsági fényképzési szakkalap 1941 április 13—20-ig Kolozsvárott országos diák-fotókiállítást rendez. A versenyek két csoportban folynak majd le: külön a felső és külön az alsóosztályos növendékek részére. A kiállításon résztvevő tanulók legalább 2 és legfeljebb 8 képet küldhetnek be. A nevezési díj képenként 50 fillér. Egyöntetűen 18x24 cm nagyságú ragasztatlan képek küldhetők be a „Diák Foto” szerkesztőségébe 1941 március 15-ig (Budapest, II., Batthyány-utca 8.).

Cserkészszelődés a Magyar Művelődés Házában. A Magyar Cserkészszövetség budapesti kerülete alakulásának huszadik jubileumi esztendőjében a cserkészkerület védelmi és a cserkészszülők tiszteletére 1941 március hó 2-án, vasárnap este fél 8 órai kezdettel a Magyar Művelődés Házában (Városi Színházban) díszelőadást rendez. Ez alkalommal „A magyar cserkész útja” című háromfelvonásos színdarab tíz képből kerül színre, epizódok, történetek a harmincéves magyar cserkészmozgalom multjából. A színdarabot írták, rendezik és előadják a budapesti cserkészek. Jegyek kaphatók a budapesti cserkészkerület központjánál (IX. ker., Sőház-u. 11.) szombat, vasárnap és ünnepnapok kivételével délután fél 6—7-ig, a Népművelési Bizottságnál (IV., Szép-u. 3.), a Városi Színház pénztáránál és valamennyi budapesti cserkészcsoportnál.

Regős téli tábor volt a Mátrában december 26. és január 1. között. A hatvani, losonci és szolnoki regőshad tizenöt tagja a tábor ideje alatt jól sikerült regős táborúztartást tartott Mátrászentimrén, Mátrászentistvánon és Mátrászentlászlón.

ÜZEN A MAGYAR CSERKÉSZ

K. Sándor, Tolna. Azt írod leveledben, hogy „a cserkész nem csüggedt sosem, hanem rendületlenül bízik a jövőben”. „Félévi idill” című versed azonban ép az ellenkezőjét mutatja. — **Bolla Ferenc, Budapest.** A papírohulladék gyűjtése nagyon jó gondolat. De nem új. Az iskolákban már intézményesen meg van szervezve. Újabb a hatóságok is hatékonyan előmozdítják a papírhulladék gyűjtését. (Lásd plakátok!)

K. A. A két közleményt felesleges volt kettőspórtóval elküldeni. Egy borítékban jöhetett volna, csak persze külön-külön papírral.

STOWASSER

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR

Budapest, II, Lánchíd utca 5

Réz-, fafúvós és vonóhangszerek legolcsóbb beszerzési forrása. Magyarország egyedüli precíziós gépekkel felszerelt hangszergyára. Javítás — vétel — csere.

lapon. Diákelőfizetés. Érdeklődésedre közöljük, hogy a Magyar Cserkész előfizetési ára diákoknak is 3 pengő egy évre.

KÖNYVISMERTETÉS

Hajrá, Honvéd — Erdélyért! II. kiadás. Erdélyi vonatkozású dalok gyűjteménye a magyar katonaszellem szolgálatára. Mi sem bizonyítja jobban a könyv sikerét, minthogy rövid időn belül már második kiadást ért el. Javarende igazi népdal, katonadal. Cserkészvezetők is jól használhatják. A 64 oldalas könyv ára 50 fillér.

Kalló Ferenc: Itt a piros — hol a piros? (Kir. Magyar Egyetemi Nyomda kiadása. Ára kötve 3.80 P.) Egy egészen új világ tárul a szemünk elé ebben a könyvben. Egy kis inas élete ez a regény; olyan fiúé, aki mellett nem áll a szülő, iskola vagy más támasz. Egyedül harcol az életéért; azért, hogy becsületet lehessen. Szalai Laci modern hős, a munka hőse. Cserkészek, diákcserkészek, főleg nektek szól ez a könyv. Megtanulhatjátok belőle, hogy bizony sok inasgyerek nehezebb körülmények között több kitartást, szorgalmat, erőfeszítést árul el, mint a diák-társadalom jórésze.

Császár Géza: Collstok Tóni kalandjai. Három vidám, tanoncijűről szól a história. Collstok Tóni, a vezér, Lepény Marci és Férc Tóni, két kebelbarátja, felülemelkedve az inasélet gondjain, nagyszabású dolgokat cselekednek. Mindent megpróbálnak. Tóni „népjóléti felügyelő”-nek adja ki magát a becsapja az egész falut — április elsején. Fel-találják a kormányozható ágyút. Tóni Tell Vilmos lesz, sőt a nagy politikába is be-avatkozik. Így aztán hamar elmúlnak az inasévek, s mire Tóni felszabadul és lakatos-segéd lesz, egy jég hátán is megélni tudó, a világot derűsebb oldaláról néző ifjú munkás áll előttünk. Hogyan lett azzá? Azt mondja el a könyv. Munkáscsoportok vezetői számára szinte elengedhetetlen az elolvasása. Csapatkönyvtáraknak sokat keresett kötete lesz. (Kultúra Könyvnyomdai Műintézet kiadása, Pécs.) Ára 3 pengő.

BÁCSI KÉREM, NYOMJA LE A FEJEMET...

* Az új év első vasárnapján sítalpakon nekivágtam a budai hegyeknek. Bebolyongtam a pompás, havas Hármashatárhegyet s már hazafelé tartottam, mikor az egyik kanyarodónál egy viharkabátos kisfiú mellett haladtam el, ki hatalmas sítalpakon állt, kezében a „sí-evezők” s felém fordult:

— Bácsi kérem, tessék szíves lenni lenyomni a fejemet... Meglepődtem. Az ismerkedésnek ezzel a formájával még nem találkoztam.

— Mondd, kicsi, miért nyomjam le a fejedet? Inkább megmondom, hogy hány óra van. Vagy hogy hova vezet ez az út. Vagy esetleg, hogy hány fok hideg van Greenwich-től számítva, Celsius szerint. (Gomblyuk-hőmérőmre gondoltam, melyet ilyen eshetőségre készen büszkén viseltem viharkabátom.)

De a kis legény már sokkal ijedtebb hangon válaszolt:

— Jaj, bácsi kérem... nem bírom tovább...

Ekkor láttam, milyen szánalmasan néz ki. Keztyűje csupa jég. Kék nadrágja fehér a ráfagyott hóól. Látszott, hogy sokat használta a „nadrágféket”.

— Hát te mióta tudsz sízni?

— Ma reggel tíz óra óta.

— Elestél?

— Sokat...

Két másik fiú ért hozzánk, kik szintén kimerültek látszottak. — Dugó vizet, Dugó vizet... — fakadt most fel kis barátom ajkán a kiállítás, a tőle már megszokott eredetiséggel s ezen már nem is csodálkoztam. Bár mégis indokoltabbnak látszott volna, ha vízzel kapcsolatban inkább üveget, vagy poharat, esetleg bögrét emlegetett volna.

Azonban itt is meg volt a magyarázat. Az egyik kis pajtást hívták Dugónak. De szegény kis Dugó nem tudott vizet adni. Magának is szüksége lett volna rá. A Hármashatárhegyen a víz ritkaság. Szamarak hordják fel a hátukon, ősi szokás szerint. De ekkor láttam, mennyivel nagyobb szamarak azok, akik nem hordják fel a hátukon magukkal a vizet hátizsákjukban. (Szintén ősi, de nagyon rossz szokás szerint.)

Nem volt mit tenni. Dörzsöltgettük a kisfiú kezét, fejét „lenyomtuk” kívánsága szerint, de nem lett jobban. Elindultunk, hogy a lehető leggyorsabban leérjünk.

Nagyon lassan haladtunk, de ahogy egy lejtős oldalhoz értünk, észrevettem egy kis csapatot.

— Várj itt rám — kiáltottam kis barátomnak, akit erre már nem is nagyon kellett biztatni, mert már menni is alig tudott. Laci bá'val hozott össze a jó sors, akinek csak néhány szót szóltam s erre merőlegesbe kapta a lejtőt: néhány pillanat alatt a helyszínen volt. Mire aztán én is odaértem, a kis fiút már „rendbehozta”. Hátizsákjából hatalmas ORION hópalackot húzott elő, telve forró, párolgó teával. Szegény öcskös csak úgy nyelte a finom teát. Három pohárral nyakalt belőle. Arca újra piros lett, szemei tisztulni kezdtek: jobban lett.

Most már gyors iramban leértünk a villamos megállóhoz.

A kocsiiban aztán cserkész-szokás szerint megbeszéltük az esetet. Kis barátom azt, a tanulságot vontam le, hogy a sí-tanulást nem a Hármashatárhegyen kell kezdeni, s főleg nem egész napos kiránduláson. Abban pedig mindnyájan megegyeztünk, hogy forró itallal töltött ORION hópalack nélkül még rövid turára sem okos dolog télen a hegyekbe menni.

Kari bá'

KÉTÁGTÖVE-VÁRA

A Hargita hívott; mentünk tovább a rengetegbe. Barangolás közben egészen fölértünk a Deság-domb csalitos tetejére. Alattunk a szakadék az elsüllyedt Zete-várral és a Küküllő völgye a mélyben, fölöttünk pedig a Madarasi Hargita csúcsa felhőkbe burkolózva. Öreg Csiki Dénes csibukjával mutat föl felé a távolba egy fenyvesekkel koronázott kőszirtre: „Ahajt még egy várom a Kecseveszen, a Kétágtöve-vára!” Csábított nagyon, elindultunk tehát egyenesen a kapaszkodón. Ilyen gyönyörű utam még nem volt! Valamikor a turisták paradicsomát álmodtam ilyenre. Az ősfenyők félhomályba borították a rengeteget. Az emelkedő sziklák között páfrányok és lehullott toboz, fenyőtű. A galyakról fenyvesi rigó rebben fel és a vadaknak tőlünk távolodó csörtetése ropog az alsó száraz ágakon. Éles, ózondús, fenyőillatú levegő dagasztotta ziháló keblünket. Jó kétórát kapaszkodtunk sziklazakadékokon keresztül körül-köre szökdelve. Csurgott rólam a veríték, az öreg székely bizony jobban bírta. Majd hirtelen a fenyők közül mintegy hatalmas fal emelkedett ki két szikla. Mintha Tündérország kapuja előtt álltunk volna, úgy magasodott fel a két szirt. A baloldali mellett a fenyők között a Filó patak ömlött alá, porrá törve a sziklákon, hogy azután alant kis pázsitos részen tovább folyva ismét alázuhogjon. Bementünk a gigantikus méretű természetes kapun és egy mohás sziklakövön lepi-

hentünk. A napfény csak megszűrve jutott el hozzánk és itt-ott sejtelmesen kandikált be a fenyőágak között. A Hargita zúgása, a Filó-patak egyhangú csörgedezése, az éber félhomály és megvilágítás: valóságos élő misztikum. Oda sem fordulok s a lelki szemem előtt felelevenedik egy régi világ, amikor öreg Csiki Dénes regélni kezd:

Akkortájt, mikor a török igen sanyargatta volt a székelységet, Ugron úr a Hargita rengetegébe, a Kétkapu-köre hatalmas várat épített és menedéket adott volt a havasokba bujdosolt népnek. Jól megerősítette és idehozta szépséges asszonyát is. Mikor a török nagyvezér Gyergyót sarcolta volt, hírit vette az erősségnek és ellene vonult. Sokat támadta, azonban nem bírta volt bévenni. Ekkor elhatározta, hogy kiéhezeti a várbéli népet. Körül is telepedte volt a sáncokat és egyetlen útját, mely menedékesen emelkedett alantól föl felé, erősen őrizé. Több napok multán nyíllal levelet lőtt bé a várba:

„Gyertek ki jó székelyek, mert amúgyis éhen vesztek!” — Ugron úr azonban szintúgy lövette volt levélben:

„Annak végit te nem fogod kívárni, mert mű élünk: sülttel, főttel, fatetejével; találd ki, hogy ez mi s várhatsz, amíg vége lesz!” — Pedig bizony már az élelem már igen kevés volt. Alig jutott egy falásnyi naponta. Ekkor a várbéliek gyülekezetet tartottak volt, melyen a szépséges várasszony a nagy tanácsalanságban kimondotta, hogy csak a fegyverfogható nép kaphat enni, a szűzeket, aggokat és gyermekeket pedig másnap le kell öldökölni, hogy ne fogyasszák az élelmet. Inkább övéiktől haljanak meg, mint a törökéik legyenek. Elhatározásukban erősek maradtak volt és össze is gyűltek a nagy teremben, hogy imádságos lélekkel készüljenek vala a halálra. Az élelemhez pedig öröket állítottak volt. Másnap azonban az öröket halva találták helyükön, de erőszaknak nyoma sem volt rajtuk. A rejtélyes halál megriasztotta őket és esmég tanácsalansul álltak volt. Az úrasszony ekkor a szűzek, aggok és gyermekek leöldöklését másnapra halasztotta volt, mert hogy ő is velök kívánt meghalni, de előbb az éjjel ő akart volt őrt állani az élelem előtt. Le is térdelt az ajtó előtt tűzlábnnyira és emígy imádkozva virrasztott volt. Egyszer csak éjféli kondításkor a sziklarepedésből előjött volt a törpe király és

fójtó, kénes levegőt fújt szerte. Mikor azonban meglátta a fuladozó nagyasszonyt, megejtette volt őt a szépsége és azt mondta nékie:

— Ne féljete, mert nem fogtok meghalni, sem éhen elveszni. Reggel majd az egyetlen kakast, ami a várban vagon, eresszék ki az udvarra. Ugyanakkor bocsássák el láncáról a kutyát is és ahová a kutya zavarni fogja a kakast, amott a követ hengerítsék el és ott élelmet fognak találni.

Másnap a meghagyás szerint is cselekedtek volt. Mikor a kiéhezett kutyát láncáról leoldották volt, nékie rontott az udvar élibe szemicskélő kakasnak. A megriadt kakas kétségbeesetten szárnyalt volt ide-oda, míglen a kapu melletti két szikla összeékelődésében bennrekedt. Kiszorították volt a kátyúból a kakast és elhengerítették helyéből a hatalmas sziklakövet. Nagy üreg sötétlett fel a mélyből, hová két vitézt lebocsátottak hosszú lajtörjén. Valóságos élelmiszer-magazin volt odalent, melyből az egész várbéliek ellátták volt több időre magukat és erőt nyertek a további harcokhoz. Így a halálrászántak is megmenekedtek volt. Az egyik éjjel a férfinép kirentott volt a várbul és a mitsemsejtő törököt elűzte, sőt a török nagyvezért is sikerült volt megölniök. A várbéliek pedig idők multával visszatértek volt lakóhelyükre, legnagyobbbrészt Székelyudvarhelyre. Az elhagyott várat pedig a később esmég beözönlött törökök földig lerombolták volt, hogy nyoma se maradjon egykori székelyüknek. Attól folyvást pedig, hogy a törökön győzelmet vettek volt, minden Űrszíneváltozása éjfelén, mert hogy akkor napján volt a győzelem, a szépséges várúrasszony vezetésével az egykoron halálrászánt szűzek a Filó partjának pástján énekelve, fehér ruhában tündértáncot lejtenek vala és aranykorsókban vizet visznek a küzdő vitézeknek.

Az öreg székely elbeszélése alatt az átélt eseményekkel terheltet körülnéztem: nyoma sincs már várnak, csak a két hatalmas szikla emelkedik a fenyők föl, mint két óriási kapuszárny. És ott van a rohanó Filó mellett a zöldelő pázsit, amelyen a tündérek táncolnak Űrszíneváltozása éjtszakáján. Mesél az egész környezet, a nagy Hargita egy régi magyar életről, az ősbirtokosokról. Szinte él a föld; hiszen multja van, történelme van: beszélni tud, persze csak a magyar lélek értheti meg szavát...

A nap megegyeszer végig cirógatja a Hargita merészen égbe-törő bérceit és sietve búvik a Harsági hegyek mögé. A Küküllő-völgy messzi távolából kürt hallatszik föl a magasba: új hon-szerző Hadak menetelnek ott az ősi Hadak útján...

Kőhalmi Károly

(Kántor felv.)

„Hegyi Szent Bernát” siszentelés és síverseny

A túristák és síspórt hívei január 13-án fényes ünnepség keretében hódoltak védőszentjük Hegyi Szent Bernát emlékének. A Sváb-hegyen épült Csillagvizsgáló melletti csillogó havas tisztáson több-százan gyűltek össze, akiket Beresztóczy Miklós pápai prelátnak, lélekemelő szentbeszédében megemlékezve Hegyi Szent Bernát magasztos szelleméről, egyházi áldásban részesített. Az áldás után a versenyzők felsorakoztak a verseny startjánál, hogy összemérjék elnyerésére. Kétféle megoszlásban folyt le a sífutóverseny: I. A sí-cserkészek, leventék, Kisok tagjai pedig 6 km-t futottak. A nagyszabású síversenyt a Budapesti Egyetemi Túrta Egyesület rendezte dí-elcséretreméltó körültekintéssel a Budapesti Cserkészkerület által rendelkezésre bocsátott cserkészcsapat „jó munkát” végző cserkészeinek segítségével. A versenyben résztvevő cserkészek is jól megállották a helyüket.

Kántor Géza

REJTVÉNYEK

A megfejtéseket levelezőlapra írva, a következő címre küldd: „Magyar Cserkész rejtvénye, Budapest, V., Nagy-Sándor utca 6. A jutalmakat mindig a legtöbb rejtvényt megfejtők között osztjuk ki. Megfejtéseket több aláírással, vagy pl. ős nevében nem fogadunk el. Felesleges a beküldésnél a rejtvények neveit, illetve címjeit kiírni. Elegendő közölni a rejtvény számát és annak megfejtését. (Lásd az 1941 január 1-i számban közölt mintát.) Beküldési határidő: 1941 február 14.

Rejtvénymegfejtők jutalmazása:

A Cserkészholt díját nyerte: Técsey Miklós, Gyula és Szöts János, Kézdivásárhely.

Könyvjutalmat nyert: Rácz Gyula, Munkács és Litzkó Imre, Pestszenterzsébet.

2 csomag „Prince of Wales” kétszersültet nyert: Újhelyi János, Budapest. (Adja: Glasner Ede rt., Budapest, V., Szent István krt. 6.)

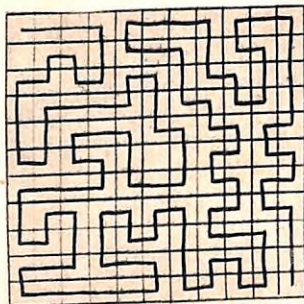
1 drb. keretezett képet nyert: Hont Miklós, Budapest. (Adja: Hoffmann Ferenc képkereskedés és képkeretgyár, Budapest, IV., Gerlóczi-u. 5.)

1 drb. fotopaszttel felvétel (készíti: Diskay fényképészeti műterem, Budapest, VII., Rákóczi-út 18.) nyerte: Stauróczy György, Budapest.

Az 1941 január 1-i számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

- a) megremeg, b) együttható, c) ponton, d) eredményes, e) omega, f) írtás.
- Magyar monitor (folyamórhajó).
- $5 + \frac{5+5}{5} = 8$.
- Lucfenyő.

5.

- Vércse fióka, Magyarországon is található.

1. Pótló rejtvény

Egészítsék ki az alanti betűket szavakká, úgyhogy egy közmondást kapjatok:
H...ö...d...r...t...d...g...gy
...p...s...l

2. Verses rejtvény

Az első szótagom
Egyenesen mondvá,
Olyat jelent, melynek
Se vége, se hossza.

Fordítva a másik:
Erdőben lakozik.
Ennek a húsára
Sok ember vágyódik.

A két szótag rendben
Rajzoló kis szerszám,
Főleg diákoknál
Találhatsz te énrám.
(Mi ez?)

3. Utolsóból első!

A páratlan meghatározások utolsó betűje mindig egyezik a páros sorok első betűjével, az így egyező betűk, a két vastagabb vonal között, függőlegesen olvasva Arany János egyik legismertebb költeményének kezdő szavait adják

1			2		
3			4		
5			6		
7			8		
9			10		
11			12		
13			14		
15			16		
17			18		
19			20		
21			22		

- London híres parkja.
- A daru végzi.
- Papíron látható.
- Se én.....
- Allatával végzi a gazda.
- A baj-hoz is, a karhoz is való.
- A M. Cs.-nek is jó a.....
- Mindenki gyakran nézi.
- Furesa férfinév.
- Búzával végzi a földműves.
- Nem erdes.
- Mindenki jobb..... lenni.
- Mohamedán főpap.
- Idősebb hölgy.
- Nem üres.
- Férfinév.
- A jó étel.
- Szaporazza a lépést.
- A jó gazda nem csak étel, hanem..... is.
- Perben szokott szerepelni.
- Nem az egész, csak a.....
- Rágcsáló állat.

Megfejtésül csak a függőleges sor, az Arany-vers kezdetét küldendő be.

4. Óvakodjunk a kémektől!

Perikem!
Sietek gyorsan felélni leveledre. Szívesen érkezem klasszára. Szívesem Perri nőmhez ellátogatni egyik napján, remélem értesül ennek?
Ügyes
A két esztendő, a jegy-
ke száma: 121, 246, 417 st.
Váltási száma: 23141515 st.

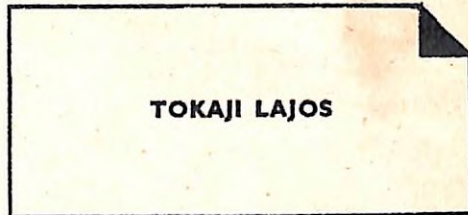
Igen sok olvasónk többszöri kívánságára ismét közlünk kémrejtvényt. Magyarzatot nem fűzünk hozzá. Állapítsátok meg, van-e rejtett közlés a levélben s ha igen, mi az?

5. Hol van?

- A világháborús cserkészhősök emlékműve?
- Bi-Pi ércbefoglalt lábnyoma?
- Mafeking?
- A VI. cserkészkerület székhelye?
- A központi cserkészrepülő-telep?

- A Magyar Cserkész szerkesztősége?
- A Magyarok bejövetele c. körkép?
- Az Alcasar?
- Kossuth Lajos eltemetve?
- A mohamedánok szent köve?

6. Névjegyrejtvény

TOKAJI LAJOS

Mi ennek az úrnak a foglalkozása?

7. Könnyű a kérdés, de nehéz a felelet!

600 kilogramm gabonát valamely faluból a közeli városba 6 munkás 1 óra alatt tud bevinni. Egy munkás 100 kg.-nál többet nem bír el. Mennyi idő szükséges ahhoz, hogy a 6 mázsa búzát 3 munkás beszállítsa a városba? (Bizonyára azt feleled: 2 óra, pedig tévedsz!)

8. Lépcső-rejtvény

Helyezzétek el a betűket úgy, hogy a sorok balról jobbra és felülről lefelé ugyanazokat a szavakat adják, persze soronként más-más szóval.

A'	A'	H	H	L
K	Ny	Ny	O	
O	O	O		
P	Zs			
Zs				

- Város.
- Nemzetiség.
- Ebbe teszik a gabonát.
- Indulatszó.
- Kettős mássalhangzó.

9. Milyen állat ez?

* Ügyeljünk a szemünkre. Úgy ügyelj rá, mint a szemed világra! — szoktuk mondogatni. Ezzel is azt akarjuk kifejezni, hogy szemünket tartjuk a legfontosabb érzékszervünknek. A szem a legérzékenyebb műszer, erre kell vigyáznunk legjobban. Jó tanácsok: Szürkületben, sötétben ne olvass. Ha villanyfénynél olvasol, ügyelj, hogy megfelelő mennyiségű fény essen a könyv lapjára. Ezt elérheted, ha a lámpa mozgatható és közelebb húzható magadhoz, vagy pedig — s ez a gazdaságosabb — ha az újfajta Krypton-lámpát használod. Feleannyit fogyaszt s kétszeres a fénye.

A Magyar Cserkészszövetség hivatalos lapja. Kiadja a Magyar Cserkészszövetség. A szerkesztésért és a kiadásért Kosch Béla dr felel. Előfizetési ára 6 pengő. Cserkészeknek, leventéknek, tanulólának egy évre 3 pengő (egy összegben küldendő be!). Vállalatoknak, jogi személyeknek egy évre 25 pengő. Egyes szám ára 30 fillér. A postatakarékpénztári csekk száma: 31.428. A szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Budapest, V., Nagy-Sándor utca 6. Cserkészház; telefonszáma: 116-726.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat R.-T. mélynyomó körforgógépein, Budapest, VII., Dohány utca 12